БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

7-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 129 (1649)

1 ИЮЛЬ ЖУМА 1960 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУТУН КУЧ — СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТНИ БАЖАРИШГА!

Ўзбекистон Компартиясининг III пленуми ўз ишини тамомлади. Пленум, республикамиз партия ташкилотларининг монолит бирлигини, КПСС Марказий Комитети атрофига маҳкам жипслашганлиги, коммунистларнинг сиёсий активлиги, ташаббускорлиги бениҳоя ўсганлигини яна бир бор намойиш қилиб кўрсатди.

Пленумда Андижон, Самарқанд ва Қорақалпоғистон область партия комитетлари билан биргаликда Тошкент область партия комитетининг ҳам ҳисоботи эшитилди. Бу—областимиз партия ташкилотлари учун жуда катта шараф ва имтиҳондир.

Областимиз партия ташкилотлари партиямиз XXI съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорларини муваффақият билан амалга ошира бориб, хўжалик ва маданий қурилишда катта ютуқларни қўлга киритдилар. Партия ташкилотлари бу йилги кўкламда об-ҳавонинг ноқулай келишига қарамасдан колхоз ва совхозларга чигит экишни қисқа муддатда илғор агротехника асосида ўтказиб олишни таъминладилар. Барча майдонларда ғўзалар асосан яхши ривожланмоқда.

Областимиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетига, СССР Министрлар Советига, ўртоқ Н. С. Хрушчевга юборган Мактубда она-Ватанга 500 минг тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини олдилар. Ўзбекистон Компартиясининг учинчи пленумида ҳам биз пленум қатнашчиларини, республикамиз Компартияси Марказий Комитетини, КПСС Марказий Комитетини ўз зиммамизга олган юксак социалистик мажбуриятимизни албатта бажарамиз деб ишонтирдик.

Биз, ҳар қандай қилиб бўлса ҳам бунинг уддасидан чиқамиз. Олинган янги мажбуриятнинг бажарилишига ишончимиз комил. Чунки областда пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун бошланган мусобақа тобора кенг қулоч ёймоқда. Юзлаб бригадалар пахтачиликнинг машҳур усталари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Ғанишер Юнусов, Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, Ҳакимполвон Қодиров, Тошмамат Алижонов ўртоқларнинг чақириғига жавобан ҳар гектар ердан 50—60 центнер пахта олиш учун курашмоқдалар. Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» ва Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхозлар ҳар гектар ердан 45 центнер, Пискент районидаги Тельман номли колхоз ҳар гектар ердан 40 центнер пахта олиш учун интилмоқдалар. Оржоникидзе райони умуман ҳар гектар ердан 40 центнер, Янгийўл райони 35 центнер ҳосил етиштириш учун курашмоқда.

Юқори ҳосил учун олиб борилаётган курашга тобора кўпроқ бригада, колхоз, совхоз ва районлар қўшилмоқдалар.

Бу йил олдимизда жуда катта ва шарафли вазифалар турибди. Мажбурият олдингми, уни бажар! 500 минг тонна пахта етказиб бериб, олган ваъдамизнинг устидан чиқиш учун ҳозирдан бошлаб фидокорона меҳнат қилиш, бутун куч ва имкониятларни сафарбар этиш керак. Юрагида ўти бор, областимизнинг шон шуҳрати учун жон куйдирадиган ҳар бир ватанпарвар ана шу умумхалқ ҳаракатидан четда қолмаслиги керак.

Аммо шуни ҳам айтиш кераккн, айрим районларнинг колхоз ва совхозларида ғўза парваришининг бориши яхши эмас. Ғўзани ўт бостириб юбориш, суғориш ишларини сифатсиз ўтказиш фактлари юз бермоқда. Область партия комитетининг бюроси Юқори Чирчиқ районидаги колхозларда зараркунандаларга қарши кураш ёмон ташкил этилганлигини жуда тўғри кўрсатиб ўтди. Шунингдек, Чиноз районидаги «Коммунизм» колхози правлениеси томонидан ғўза парвариши соҳасида йўл қўйилаётган камчиликлар алоҳида қайд қилинди. Йўл қўйилган камчиликларни тезда туғатиб, ғўза парваришини бутун чоралар билан кучайтириб юбормоқ керак.

Июль ҳам бошланди. Отни тезроқ қамчилаш керак. Далаларда бегона ўтни бутунлай йўқотиб, июль ойининг биринчи ўн кунлигида барча майдондаги ғўзанинг гуллашини таъминлашимиз, ғўза ривожланиш даврининг охиригача унга тўрт марта юқори сифатли комплекс ишлов беришимиз, ғўзани уч ярим марта озиқлантиришимиз, саратон сувига қондириб суғоришимиз керак.

Область партия комитетининг бюроси Тошкент область партия комитетининг навбатдаги пленумини шу йил 8 июлда чақиришга қарор қилди. Пленумда Ўзбекистон Компартияси III пленумининг якунлари ва область партия ташкилотининг вазифалари ҳамда хотин-қизлар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни яхшилаш тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилади.

Пленумда ғўза ва маккажўхорига ишлов беришнинг бориши ҳақида Гулистон, Бекобод, Пискент район партия комитетлари ва Янгиер шаҳар партия комитетининг ҳисоботлари эшитилади.

Пленумга ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўриш, колхозчилар, совхоз ва РТС ишчилари ўртасида Пленум шарафига социалистик мусобақани қизитиб юбориш — партия ташкилотларининг вазифасидир.

Бу йил 140—150 минг тонна пахта машина билан терилади. Бу ўтган йилгига қараганда икки баравар кўп. Шунинг учун пахтани машина билан териб олишга тайёргарлик кўриш, ғўза парвариши соҳасидаги барча ишларни машина теримига тайёрлик билан қўшиб олиб бориш керак.

Областимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу йил давлатга икки йиллик план миқдорида гўшт, 50 минг тонна сут, 11,5 миллион дона тухум, 1500 тонна жун сотиш мажбуриятини олди. Бу йил 1958 йилдагига нисбатан бир ярим баравар кўп майдонга, яъни 38 минг гектар ерга маккажўхори экдик, 1100 тонна пилла сотиш юзасидан олган мажбуриятимиз анча ортиғи билан бажарилди.

Колхозчилар, совхоз ва РТС ишчилари ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини бажариш учун ғайрат, ижодий ташаббус кўрсатиб меҳнат қилаётирлар. Партия ташкилотларининг вазифаси илғорларнинг социалистик мусобақасига бошчилик қилиб, уларнинг ижодий кучларини олинган мажбуриятларни, етти йиллик план топшириқларини бажаришга сафарбар этишлари лозим.

Шубҳа йўқки, Ленин орденли областимиз меҳнаткашлари ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар. Коммунизм қурувчиларнинг олдинги сафида бориб, КПСС Марказий Комитети июль Пленумини муносиб совға билан кутиб оладилар. Партиявий-ташкилий ишларни ҳозирги юксак вазифалар даражасига кўтариш, омма ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш, сиёсий агитациянинг барча воситаларини ишга солиш муҳим вазифадир. Шунга эришмоқ кераки, бутун идеология ишлари ҳозирги куннинг амалий вазифаларига бўйсиндирилсин, кенг оммани етти йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажаришга сафарбар этсин!

ЯНГИ РАКЕТА УЧИРИЛАДИ

ТАСС ахбороти

Космик фазони ўзлаштириш соҳасидаги ишларни бажариш давомида шу йил январь ойида Совет Иттифоқида Тинч океан акваториясига охирги босқичсиз кучли учирувчи ракета учирилган эди.

Ана шу учирувчи ракета базасида шу йил 15 майда Совет Иттифоқида Ернинг 4 тонна 540 килограмм оғирликдаги йўлдоши-космик кема учирилди.

Космик проблемалар соҳасида бундан кейин олиб бориладиган илмий-тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишлари планига мувофиқ, ҳозирги вақтда совет олимлари ва конструкторлари кўп босқичли кучли учирувчи ракеталарнинг янги намуналарини синашга тайёрладилар. Сўнгги босқичи бўлмайдиган бу учирувчи ракеталар ҳам Тинч океаннинг марказий қисмидаги қуйидаги координатлар билан чекланган районига учирилади:

Кенглик

7 градус 05 минут шимолий кенглик
7 градус 53 минут шимолий кенглик
5 градус 26 минут шимолий кенглик
4 градус 38 минут шимолий кенглик

Узунлик

169 градус 09 минут ғарбий узунлик
167 градус 33 минут ғарбий узунлик
166 градус 15 минут ғарбий узунлик
167 градус 51 минут ғарбий узунлик

Зарур ўлчовларни ўтказиш учун учирувчи ракетанинг сўнггисидан олдинги босқичи тушадиган районга Совет флотининг ўлчов воситалари билан жиҳозланган махсус кемалари юборилади.

Ракеталар шу йил тахминан 5 июлдан 31 июлгача бўлган даврда учирилади.

Учирувчи ракеталар Тинч океаннинг марказий қисмига учирилган вақтда кемалар қатнови ва самолётлар учишининг хавфсизлигини таъминлаш мақсадида ТАСС шу нарсани маълум қилиш ваколатини олдики, Совет Иттифоқи ҳукумати шу давр ичида ўз кемалари ва самолётлари учирувчи ракеталарнинг сўнггисидан олдинги босқичи тушадиган районга яқин ердан ўтиши мумкин бўлган мамлакатларнинг ҳукуматларига мурожаат қилиб, тегишли маъмурларнинг кема капитанларига ва самолёт командирларига Тинч океаннинг юқорида кўрсатилган координатлар билан чекланган акваторияси районига ва ҳаво масофаларига кирмаслик ҳақида кўрсатма беришларини илтимос қилади.

ВЕНА АЭРОДРОМИДА Н. С. ХРУШЧЕВНИ КУТИБ ОЛИШ

ВЕНА, 30 июнь. (ТАСС). Австрия ҳукуматининг таклифига биноан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва унга ҳамроҳ бўлган кишилар давлат визити билан бугун Австрияга келдилар.

Австрия ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Швехат аэродромида СССР Министрлар Советининг Раисини Австрия республикасининг Президенти А. Шерф, Федерал канцлер Ю. Рааб, Вице-канцлер Б. Питтерман, Ташқи ишлар министри Б. Крейский ва бошқа ҳукумат аъзолари, парламент депутатлари, расмий кишилар, Австрия жамоатчилигининг вакиллари кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Австриядаги Совет элчихонасининг СССР Элчиси В. И. Авилов бошлиқ ходимлари ҳам бор эдилар.

Ҳурматли совет меҳмонини кутиб олмоқ учун Венадаги элчихоналар ва дипломатик миссияларнинг бошлиқлари, матбуот, радио, телеведение, кинохроникaнинг жуда кўп вакиллари аэродромга келдилар.

Кумушранг совет лайнери янги аэровокзалнинг ҳашаматли ва чиройли биноси томон яқинлашади. Бу аэровокзал яқиндагина қурилиб битган бўлиб, Никита Сергеевич Хрушчев Венага унинг янги «ҳаво дарвозаларидан» келган биринчи ҳурматли меҳмондир.

Совет ҳукумати бошлиғи шарафига тўплардан бир йўла отилган салют ҳавони ларзага келтиради.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев самолёт зинапоясида пайдо бўлади. Бу ерда тўпланганларнинг ҳаммаси Совет ҳукумати бошлиғини самимий ва қизғин кутиб олади.

Австрия Республикасининг президенти А. Шерф, Федерал канцлер Ю. Рааб ва бошқа расмий кишилар Н. С. Хрушчев томон борадилар ва у билан қўл қисишиб кўришадилар. Совет Иттифоқи ва Австриянинг гимнлари тантанавор янграйди. Н. С. Хрушчев фахрий қоровул сафлари олдидан ўтади.

Австрия Республикасининг Президенти доктор А. Шерф СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевга табрик нутқи билан мурожаат қилади. Бу ерда ҳозир бўлганлар томонидан самимий кутиб олинган Совет ҳукумати бошлиғи жавоб нутқи сўзлади.

Н. С. Хрушчев билан доктор Шерф машинага тушадилар. Фахрий соқчилар ҳамроҳ бўлган кортеж Швехат аэродромидан Австриянинг пойтахти Вена томон йўл олади.

Бутун йўл давомида Австрия пойтахтининг неча минглаб аҳолиси Совет ҳукумати бошлиғини қизғин табриклаб турди.

Н. С. Хрушчев Ҳиндистон Республикасининг президенти Ражендра Прасад билан учрашди

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан, визит билан Совет Иттифоқига келган Ҳиндистон Республикасининг президенти Ражендра Прасад билан 29 июнда Кремлда учрашди.

Н. С. Хрушчев ҳиндистонлик ҳурматли меҳмонни самимий табриклади.

Совет ҳукумати бошлиғи билан Ҳиндистон президенти ўртасида суҳбат бўлди. Бу суҳбат самимий ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

Ҳиндистон президенти Р. Прасад Совет Иттифоқида самимий ва дўстона кутиб олинганлиги учун ташаккур изҳор қилди.

Суҳбатда СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР нинг Ҳиндистондаги элчиси И. А. Бенедиктов ва СССР Ташқи ишлар министрлиги Шарқи-Жанубий Осиё бўлимининг мудири В. И. Лихачёв қатнашди.

Суҳбат вақтида Ҳиндистон томонидан темир йўл транспорти министри Д. Рам, Ҳиндистоннинг СССР даги элчиси К. П. Ш. Менон, президентнинг секретари А. В. Пай, ташқи ишлар бўйича секретарь С. Датт, президентнинг ҳарбий секретари генерал-майор Сардор Харнарайн Сингх ҳозир бўлди. (ТАСС).

Ҳиндистон Президенти Ражендра Прасад ҳузурида қабул маросими

Ҳиндистон Республикасининг Президенти Ражендра Прасад 29 июнда Катта Кремль саройида СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежнев ва СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Президент билан бирга Ҳиндистон молия министри Моражи Десай, темир йўл транспорти министри Жагживан Рам, Ҳиндистоннинг СССР даги элчиси К. П. Ш. Менон ва Ҳиндистоннинг бошқа вакиллари ҳам бор эди.

Совет томонидан Л. И. Брежнев, Н. С. Хрушчев рафиқаси билан, А. Б. Аристов, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косигин, О. В. Куусинен, Н. А. Муҳитдинов, Д. С. Полянский, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник ва бошқа ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган қабул маросими вақтида Р. Прасад ва Л. И. Брежнев нутқ сўзладилар. (ТАСС).

Жонажон Ватанимизда

КАТТА МОСКВА БАССЕЙНИ

Кропоткин набережноеда бетондан ишланган жуда ҳам катта сузиш бассейни сув билан тўлдирилди. Бу ерда ҳамма қурилиш ишлари тугалланган.

Янги бассейн—дунёдаги энг йирик бассейнлардан бири бўлиб, унга 25 минг кубометр сув сиғади. Бу ерда бир вақтнинг ўзида 2000 киши сузиши мумкин. Бир кунда бассейн 30.000 кишига хизмат кўрсатади. Бассейннинг бутун атрофи денгиз майда тоши тўкилган пляж билан ўралган. Бассейнни қуришда спорт ҳаваскорлари ва кичик москваликлар ҳам назарга олинган. Спорт ҳаваскорлари учун трамплинли вишка, болалар учун катта бўлмаган ванналар, сузишни билмайдиганлар учун эса маниқ қилиш бассейни қурилган.

Бассейн атрофида жойлашган ва бетон, керамика ҳамда ойнадан ишланган еттита павильонда гардероблар, душхоналар, буфетлар бор.

Бассейнга туташган территорияда минглярча дарахт кўчатлари ва буталар ўтқазилган.

ЮКСАЛАЁТГАН КОЛХОЗ

Оренбург областининг Чкалов районидаги «Колос» колхозида кейинги йиллар мобайнида катта ўзгаришлар юз берди. Колхознинг экономикаси анча мустаҳкамланди, колхоз аъзоларининг моддий шароити яхшиланди.

1953 йилга қадар бу ерда маккажўхори экилмасди. Ҳозир эса ҳар йили 700 гектардан кўпроқ ерга маккажўхори экилмоқда. Бу эса чорва молларини бутун қиш бўйи ем билан таъминлаш имкониятини бермоқда.

Даромаднинг ўсиб бораётганлиги туфайли колхозда катта қурилишлар амалга оширилмоқда. Кейинги йилларда иккита чўчқахона, омборлар қурилди, болалар яслилари, маданият уйи қад кўтарди. Колхозчилар 150 та шахсий уй қуриб олдилар. «Колос» колхози юксалмоқда.

НАСЛДОР ҚЎЙЛАР ЗАВОДИ

Доғистондаги «Червление буруни» йирик қўйчилик совхози наслдор қўйлар заводига айлантирилди. Бу хўжаликнинг қўйчилари йилдан-йилга катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Ўтган йили бу ерда ҳар бир қўйдан ўртача 9,8 килограммдан жун олинган эди. Завод ишчилари грознен майин жунли наслдор қўйлар зотини мамлакатимизнинг турли областларигагина эмас, балки Ҳиндистонга, Югославияга ва бошқа чет мамлакатларга ҳам юбормоқдалар.

«Червление буруни» наслдор қўйлар заводига 1960 йилда СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида иштирок этиш ҳуқуқи берилган.

Тинчлик ва дўстлик миссияси билан

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. ХРУШЧЕВ Австрияга жўнаб кетди

Австрия ҳукуматининг таклифига биноан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев оиласи билан биргаликда давлат визити билан 30 июнда эрталаб «ИЛ-18» ҳаво лайнерида Москвадан Венага жўнаб кетди.

Н. С. Хрушчевнинг Австрияга сафарида СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Косигин, СССР Маданият министри Е. А. Фурцева, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Министрлар Совети чет эллар билан маданий алоқа Давлат комитетининг раиси Г. А. Жуков, Свердловск Халқ хўжалиги кенгашининг раиси С. А. Степанов, маслаҳатчилар ва экспертлар ҳамроҳ бўлиб борадилар.

Внуково аэродромида Совет ҳукумати бошлиғини А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, Д. С. Полянский, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов ўртоқлар ва бошқалар узатиб қолдилар.

Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган аэродромда Москва меҳнаткашларининг юзларча вакиллари бор эди.

Тўпланганлар Совет ҳукумати бошлиғини самимий узатиб қолдилар, тинчлик ва дўстлик янги миссиясида унга муваффақиятлар тиладилар. (ТАСС).

А. И. Микоян Москвага келди

СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян бошлиқ Совет ҳукумат делегацияси 29 июнь кечқурун Ослодан Москвага қайтиб келди. Совет ҳукумат делегацияси совет саноат виставкасини очмоқ учун Норвегияга борган эди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ҚЎҚОН ШАҲРИДА ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ АДАБИЁТ МУЗЕЙИНИ ТАШКИЛ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Коммунистик партия адабиётга совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялашнинг қудратли воситаси деб катта аҳамият беради, ёзувчиларни ва барча совет адабиётчиларини коммунизм қурилишининг улуғ вазифаларини амалга оширишда ўзининг содиқ ёрдамчилари деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон ёзувчилари ўзларининг ижодий фаолиятларида бир мунча ютуқларга эришдилар, кўп миллатли совет адабиётининг равнақига сезиларли ҳисса қўшмоқдалар.

Қўқон шаҳрида яшаб, ижод қилган атоқли ўзбек демократ-шоирлари Муқимий, Фурқат, истеъдодли совет ёзувчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ва бошқа адабиётчилар ўзбек адабиётининг вужудга келиши ва равнақ топишида катта роль ўйнадилар. Бу ёзувчилар ўзларининг бутун ижодий фаолиятларини улуғ рус халқи ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг маданияти ҳамда адабиёти билан чамбарчас боғладилар.

Муқимий билан Фурқат илғор ўзбек классик адабиётининг намояндалари сифатида ўз асарларида халқ орзу-умидларини акс эттирдилар, демократик ғояларни тарғиб қилдилар, илғор рус маданиятининг буюк аҳамиятини куйладилар, меҳнат аҳлининг ўз эрки, мустақиллиги ва бахтиёр ҳаёти учун курашида унинг манфаатларини ифода қилдилар.

Халқлар бузилмас дўстлигининг улуғ рус адабиёти ва маданиятининг оташин тарғиботчиси, ўзбек совет адабиётининг асосчиларидан бири бўлган Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий демократик адабиётнинг энг яхши анъаналарини муносиб равишда давом эттирган, оташин ватанпарвар ва халқ бахт-саодати учун курашган адиб эди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Муқимий, Фурқат, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ва шунга ўхшаш бошқа ўзбек ёзувчиларининг адабий ва ижтимоий-сиёсий фаолиятининг катта аҳамиятга эга эканлигини ҳисобга олиб, ана шу ёзувчиларнинг ижодиётини кенг тарғиб қилиш мақсадида Қўқон шаҳрида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг адабиёт музейини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қўқонда очиладиган адабиёт музейи зиммасига қуйидаги вазифалар юклатилади:

Атоқли ўзбек ёзувчилари Муқимий, Фурқат, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ва бошқаларнинг адабий ҳамда ижтимоий-сиёсий фаолияти тўғрисидаги материалларни йиғиш ва тартибга солиш;

ўзбек адабиётининг айрим масалаларини ишлаб чиқишда иштирок этиш;

марксизм-ленинизм классиклари адабиёт тўғрисида, ўзбек адабиётининг рус адабиёти билан ва бошқа халқларнинг адабиёти билан ўзаро алоқаси ҳамда бир-бирини бойитиши, демократ-шоирлар Муқимий, Фурқат, Завқий, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ва бошқалар деган бўлимлар бўйича доимий ҳаракатдаги экспозиция ташкил қилиш;

вақтли ва кўчиб юрадиган тематик кўргазмалар ташкил қилиш ва бошқалар.

Музейни шу йилнинг октябрь ойида Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг туғилганига 70 йил тўлиши муносабати билан ўтказиладиган юбилей кунларида очиш мўлжалланади.

СПОРТДА ОММАВИЙЛИК ВА МАҲОРАТ УЧУН

ЎЗБЕКИСТОН СПОРТЧИ ҚИЗЛАРИНИНГ БИРИНЧИ СЛЁТИ

Пахтадан мўл ҳосил етиштираётган усталар саноат, транспорт ва қурилиш илғорлари, ўқиш аълочилари бўлган 520 ёш спортчи қиз республиканинг ҳамма областларидан ва Қорақалпоғистон АССРдан Тошкентга келдилар. Улар физкультура ва спортни янада ривожлантириш, бу машғулотларга қизларни кенг жалб қилишнинг етилган проблемаларини муҳокама қилиш учун тўпландилар.

Спортчи қизлар слёти мамлакатда биринчи марта ўтказилди. Бу слёт мамлакатнинг барча республикаларидаги физкультура ташкилотларида жуда катта қизиқиш туғдирди. Ўзбекистон қизлари Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия, Қозоғистон, Озарбайжон, Грузия, Арманистон, Латвия, Литва, Эстония, Молдавия, Қирғизистон, Туркманистон, Москва ва Ленинграддан слётга келган ўз дугоналарини қизғин кутиб олдилар.

28 июнда слётнинг тантанали қисми бўлиб ўтди. Слёт қатнашчилари, меҳмонлар, спорт, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг вакиллари Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залига тўпландилар.

Слёт президиумида Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюросининг аъзолари О. А. Алимов, Е. С. Насриддинова, З. Р. Раҳимбобоева, Ш. Р. Рашидов, Ф. Е. Титов, Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюро аъзолигига кандидат Қ. М. Муртазоев бор эди.

Президиум столи ёнида қардош республикалар делегацияларининг бошлиқлари — донгдор совет спортчи хотин-қизлари — Совет Иттифоқининг хизмат кўрсатган спорт мастерлари Р. Жукова, Н. Думбадзе, М. Гороховская ва бошқалар ўтирибдилар. Улар халқаро мусобақаларда Ватанимизнинг спорт шарафини бир неча марта муваффақиятли ҳимоя қилганлар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қисқа кириш нутқи сўзлаб слётни очди. У Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Ўзбекистон Министрлар Совети номидан слёт қатнашчиларини ва меҳмонларни қизғин табриклади ҳамда уларга меҳнатда ва спортда янги муваффақиятлар тилади.

Слёт қатнашчилари гулдурос қарсаклар остида ўртоқ Н. С. Хрушчев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Президиумини фахрий президиумга сайладилар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари З. Р. Раҳимбобоева «Республика қизлари ўртасида физкультура ва спорт ишларининг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари тўғрисида» доклад қилди.

Биз сизлар билан хушчақчақ ва бахтли замонда яшамоқдамиз, деди у. Мамлакатимиз экономикаси, фан ва маданияти ҳеч қачон шу қадар барқ уриб ривожланмаган эди. Социалистик Ватанимиз бутун дунё кўзи олдида ўз ёшлиги, қудрати ва кучи билан намоён бўлиб турибди.

Коммунизм меҳнаткашларга моддий фаровонлик келтирибгина қолмасдан, уларнинг ҳар томонлама жисмоний ва маънавий ривожланишлари учун шароит ҳам яратиб беради. Физкультура ва спорт янги инсонни тарбиялашнинг таъсирли воситаларидан биридир. Спорт билан шуғулланадиган кишилар учун меҳнат қувонч, илҳом ва ижодкорлик манбаига айланади.

Сўнгра ўртоқ Раҳимбобоева мамлакатимизда физкультура ва спортни ривожлантириш соҳасида эришилган жуда катта муваффақиятлар ҳақида, совет қизларининг халқаро спорт майдонида қўлга киритган ажойиб ғалабалари ҳақида гапириб берди. Бу муваффақиятларни қўлга киритишда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Мамлакатда физкультура ва спортга раҳбарликни қайта ташкил қилиш тўғрисида»ги қарори катта ёрдам берди. Спортга раҳбарлик форма жиҳатидангина эмас, мазмун жиҳатидан ҳам ўзгарди. Унга кенг жамоатчилик активи бошчилик қила бошлади.

Ўзбекистонда физкультура ҳаракати йил сайин кенгайиб ва мустаҳкамланиб бормоқда. Ҳозир республикада 702 минг киши физкультура ва спорт билан шуғулланмоқда. СССР халқларининг биринчи спартакиадасидан бери ўтган вақт ичидагина спортчилар сафи юз минг кишидан зиёд кўпайди. Шу давр ичида юзларча стадионлар, сув бассейнлари, спорт заллари ва бошқа спорт базалари қурилди.

Ўзбекистон спортчиларининг маҳорати анча ошди: 110 спорт мастери тайёрланди, 70 мингдан кўпроқ йигит ва қизлар спортнинг ҳар хил турлари бўйича спорт разряди олдилар. 180 минг БГТО ва ГТО значкистлари тайёрланди.

Ёшларни спортга оммавий тарзда жалб қилиш соҳасида физкультура, касаба союз ва комсомол ташкилотлари каттагина муваффақиятларни қўлга киритдилар. Ўтган йилнинг ўзида кўпгина мусобақалар ташкил қилинди. Бу мусобақаларда 1 миллион 400 мингдан кўпроқ киши қатнашди. Жамоатчи физкультурачи кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор берилди. 1959 йилда Ўзбекистонда спортнинг ҳар хил турлари бўйича 20 мингдан кўпроқ жамоатчи инструкторлар ва судьялар тайёрланди.

Республикамиздаги кўпгина спортчиларнинг номи Ўзбекистондан бошқа жойларда ҳам машҳурдир. Булар орасида — собиқ жаҳон рекордчиси Олег Ряховский, акробатика бўйича уч марта СССР чемпионлари бўлган Дмитрий Костин ва Мамадали Тожиев, курашчилар Рифад Аблаев, Юрий Зеленин ва Иноят Абдуллаев, мотопойгачи Геннадий Крюченко, велосипедчилардан Алексей Скворцов ва Владимир Палацкий, енгил атлетикачилардан Игорь Чувилин, Раис Фазлиакбаров ва бошқа кўпгина спортчилар бор.

(ОХИРИ ТЎРТИНЧИ БЕТДА).

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР Қуролли Кучлари Ҳарбий Академияларини битириб чиқувчиларни қабул қилди

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР Қуролли Кучлари ҳарбий академияларини битириб чиқувчилар учун 28 июнда қабул маросими ўтказди. Қабул маросими Катта Кремль саройида бўлиб ўтди.

СССР Олий Советининг мажлислар залига ҳарбий академияларни тамомлаган офицерлар, шунингдек профессорлар ва ўқитувчилар тўпландилар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари президиумга чиққанларида ҳозир бўлганлар уларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи маршали Р. Я. Малиновский тантанали мажлисни очди.

Қабул маросимининг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевни ўринларидан туриб узоқ давом этган қарсаклар билан табрикладилар. Никита Сергеевич ҳарбий академияларни битирувчиларга қарата нутқ сўзлади.

ИДЕОЛОГИЯ ИШИНИНГ ҲАЛ ҚИЛУВЧИ СОҲАСИ

КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарори партия ташкилотларини идеология ишини, айниқса унинг ҳал қилувчи соҳаси — партия пропагандасини янада юксалтиришнинг конкрет программаси билан қуроллантирди.

Мазкур қарор чиққанидан бери ярим йилга яқин вақт ўтди. Партия ташкилотлари бу қарорни бажариш юзасидан анчагина иш қилдилар. Қилинган ишларнинг дастлабки якунларини чиқариш пайти келди.

ПРОПАГАНДАНИНГ ТАЪСИРЧАНЛИГИ ОШМОҚДА

КПСС Марказий Комитети қарорини амалга ошириш юзасидан қилинган ишнинг дастлабки ва энг муҳим натижаси — партия пропагандасининг таъсирчанлиги, ташкил қилувчилик ва сафарбар этувчилик роли шубҳасиз ошганлиги бўлди. Кўпчилик партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг, пропаганда ҳаёт билан, коммунистик қурилиш практикаси билан қанча мустаҳкам боғланган бўлса, унинг таъсирчанлиги шунчалик кучли бўлади, деган кўрсатмасини тўғри тушундилар. Партия ташкилотларининг идеология иши тобора конкрет ва бир мақсадга қаратилган характерга эга бўлмоқда.

Саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг **илғор тажрибаси**, коммунистик меҳнатнинг энг яхши намуналари зўр моҳирлик билан, жонли тарзда **пропаганда** қилинмоқда. Мамлакатнинг саноат корхоналарида, колхоз ва совхозларида илғор тажриба мактаблари ва институтлари ишламоқда, ишлаб чиқариш новаторларининг, коммунистик меҳнат бриғадаси коллективлари ва зарбдорлари мусобақаси илғорларининг семинарлари, кенгашлари ва слётлари ўтказилмоқда, ишлаб чиқариш муваффақиятларини акс эттирадиган виставкалар ташкил қилинмоқда, илғор тажрибани пропаганда қиладиган кабинетлар ва бурчаклар вужудга келтирилди, шаҳар ва қишлоқлардаги энг яхши меҳнаткашлар тажрибасини ҳикоя қилиб берувчи плакатлар, брошюралар нашр этилмоқда ва кинофильмлар чиқарилмоқда.

Кўпгина партия ташкилотлари **иқтисодий билимларни** оғзаки ва матбуот орқали **пропаганда қилишни** сезиларли даражада кучайтирдилар. Иқтисодий ўқиш ишлаб чиқаришнинг хусусиятлари ва конкрет вазифаларни ҳисобга олинган ҳолда, бирмунча табақалаштирилиб олиб борилмоқда. Иқтисодий билимларни пропаганда қилишнинг оммавий формалари: лекторийлар, конференциялар, техника тараққиёти ва қишлоқ хўжалик билимлари университетлари, «новаторлар куни», «Мичурин кечалари» ва ҳоказолар кенг тарқалмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг қарори чиқиши биланоқ, конкрет экономика асосларини ўрганиш юзасидан кўпгина бошланғич мактаблар ва тўгараклар ташкил этилиб, уларда юз мингларча оддий ишчилар ва колхозчилар ўқидилар. Иқтисодий ўқишнинг бундай формаси меҳнаткашларга жуда манзур бўлди, уларнинг ишлаб чиқариш активлигини оширмоқда, иқтисодий назарияга ва умуман сиёсий билимларга ҳавас ва интилишни кучайтирмоқда.

Партия ташкилотлари **ёшлар, зиёлилар, хотин-қизлар орасида олиб бориладиган пропаганданинг ўзига хос томонларини** яхшироқ ҳисобга ола бошладилар. Молдавия, Литва, Белоруссияда, РСФСР нинг кўпгина областларида ёшлар учун, ишчи ва колхозчиларнинг турли группалари учун, врачлар, ўқитувчилар, инженер-техник ходимлар, уй иши билан шуғулланувчи аёллар, пенсионерлар учун систематик тарзда махсус тадбирлар (лекциялар, тематик кечалар, йиғилишлар ва ҳоказолар) ташкил этилмоқда.

Партия ташкилотлари ва комитетлари КПСС Марказий Комитети қарорини амалга ошира бориб, **пропаганда доирасини кенгайтириш, унинг тушунарли ва оммавийлик даражасини ошириш** тадбирларини кўрдилар.

Партия маорифи системасидаги тўгараклар ва семинарлар ишида партиясиз ишчилар ва колхозчилар активроқ қатнаша бошладилар. Сиёсий ўқиш шохобчаларининг тингловчиларини меҳнаткашлар орасида агитация-пропаганда ишларини олиб боришга жалб қилиш соҳасида анча тажриба тўпланди. Пропаганданинг оммавий формалари: маданият халқ университетлари, савол ва жавоб кечалари, интернационал учрашувлар, оғзаки журналлар, тематик ва оилавий кечалар тобора кенг тарқалмоқда. Матбуот, радио ва телевидениенинг ғоявий-сиёсий роли ўсди.

Жамоатчиликни ғоявий-тарбиявий ишларга жалб қилишнинг янги формалари ривожланмоқда. Жамоатчиликнинг ўз кучи билан сиёсий маориф кабинетлари ташкил қилиш, партия комитетлари ҳузурида методик кенгашлар ва группалар, газета ва радио эшиттириш редакцияларида штатсиз бўлимлар ташкил қилиш кенг ёйилмоқда. Украинада, Эстонияда, Озарбайжонда, Москва, Ростов ва бошқа бир қанча областларда кейинги вақтларда сиёсий ҳамда илмий билимлар тарқатувчи Жамият аъзоларининг сони анча кўпайди.

Бироқ КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарорини амалга ошириш учун ҳали ҳамма имкониятлардан фойдаланилаётгани йўқ. Бир қанча партия ташкилотларида идеология ишлари соҳасида катта камчиликлар борки, улар меҳнаткашларни ғоявий жиҳатдан тарбиялашга жиддий путур етказади.

КОНКРЕТ ТАШКИЛОТЧИЛИК ИШИ КЎПРОҚ БЎЛСИН!

Партия комитетлари ва уларнинг раҳбарлари кўп ҳолларда КПСС Марказий Комитети қарорининг муҳим аҳамияти ҳақида умумий мулоҳаза юритиш билан чекланиб, бу қарорни амалга ошириш юзасидан **ташкилотчилик ишини** қониқарсиз олиб бормоқдалар. Улар қарорни амалга ошириш соҳасидаги ишларни қисқа муддатли кампания деб билиб, партиянинг бу ҳужжатидан тарбиявий ишларни янги, юқорироқ босқичга кўтариш учун фойдаланмаётирлар. Айрим партия ташкилотлари қарор фақат партия маорифи системасига тааллуқли деб янглиш фикрда бўлиб, бу системани келаси ўқув йили бошланишидан қайта қуриш ҳақидаги умумий гаплар билан чекланмоқдалар.

Кўпгина партия ташкилотлари ва комитетларининг КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарорини амалга оширишдаги асосий камчиликлари — конкрет ташкилотчилик ишининг йўқлигидадир.

Бир қанча республикалар ва областларда КПСС Марказий Комитетининг қарори партия комитетларининг пленумларида ва партия активи йиғилишларида муҳокама қилинмади. Кустанай область партия комитетининг бюроси КПСС Марказий Комитети қароридан келиб чиқадиган вазифаларни муҳокама қилиш учун мўлжалланган пленумни икки марта кечиктириб, сўнгра бу масалани умуман кун тартибидан чиқариб ташлаганлиги сингари фактни КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарорининг аҳамиятига етарли баҳо бермаслик дебгина тушуниш мумкин. КПСС Марказий Комитетининг пропаганда масалалари юзасидан чиқарган қарорининг муҳокамаси Саратов область партия комитетининг пленумида агитация-пропаганда ишларининг аҳволи чуқур таҳлил қилинмаган ҳолда расмиятчилик учунгина ўтказилди, муҳокама маҳаллий партия ташкилотлари раҳбарларининг ўз-ўзларига ҳисоб беришидангина иборат бўлиб қолди.

Айрим бошланғич партия ташкилотларида КПСС Марказий Комитетининг қарори юзаки муҳокама қилинди. Партиянинг бу муҳим ҳужжатини тушунтиришда матбуот ва радиодан етарли фойдаланилмаётир. Қарорнинг асосий ғоялари кенг меҳнаткашлар оммасига ҳали етиб боргани йўқ.

Баъзи партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитети қарорини бажариш соҳасидаги конкрет ва бир мақсадга қаратилган ташкилотчилик иши ўрнига, шовқун-сурон ва мажлисбозликни авж олдирмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарорига, масалан, Арманистондаги айрим партия ташкилотлари кампаниячилик билан ёндошдилар. Бу ерда узоқ вақтгача КПСС Марказий Комитетининг қарори тўғрисида умумий гаплар бўлди, бу қарорни амалга ошириш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқилмади ва амалга оширилмади. Республикада партия пропагандасини ташкил қилиш ва унинг мазмунини оширишда ҳали ҳам жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Туркманистондаги, Курск, Липецк ва бошқа бир қанча областлардаги баъзи партия ташкилотларида ҳам шундай камчиликлар бор.

Кўпгина раҳбар партия ходимлари ғоявий-тарбиявий ишлардан ҳали ҳам четда турмоқдалар, марксизм-ленинизмни кунт билан ўрганишда намуна кўрсатмаётирлар. Бундай раҳбарлар кўпинча маъмуриятчиликка берилиб кетадилар, хўжалик ва сиёсий вазифаларни ҳал этишда идеология ишининг ғоят катта ролига етарли баҳо бермаётирлар. Баъзи раҳбарлар район, корхона, колхозларнинг хўжалик фаолиятидаги бирмунча қониқарли кўрсаткичларни рўкач қилиб, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш учун масъулиятдан ўзларини умуман соқит қилишга уринмоқдалар.

Партия комитетлари баъзан пропагандист кадрларни танлаш ва тарбиялаш иши билан ёмон шуғулланмоқдалар. Ғоявий-тарбиявий ишга халқ хўжалиги мутахассислари ҳали ҳам етарли жалб қилинмаётир. Сиёсий маориф баъзи жойларда тайёргарлиги заиф бўлган, обрўсиз кишиларга ишониб топширилмоқда. Бу кишилар шундай муҳим ишни обрўсизлантиришдан бошқага ярамайдилар.

Краснояр ўлкасида, Пенза областида касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотлари меҳнаткашларни, айниқса ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда кам активлик кўрсатмоқдалар. Партия комитетлари ана шу ташкилотларнинг ҳамда идеология муассасаларнинг тарбиявий фаолиятини кучайтирмаётирлар ва бу ишни уйғунлаштирмаётирлар.

ҚАМЧИЛИКЛАР ТЕЗРОҚ БАРТАРАФ ЭТИЛСИН

Партия пропагандасидаги асосий камчилик — унинг ҳаётдан, коммунизм қурилиши практикасидан ажралиб қолганлиги секинлик билан бартараф этилмоқда. Партия комитетлари идеология ишининг мазмунини чуқур ўрганмасдан, мавжуд тажрибани яхши умумлаштирмасдан кўпинча пропаганданинг ҳаёт билан алоқасини мустаҳкамлашга умумий чақириқлар билан чекланиб бу талабни амалда, тарбия ишининг конкрет формаларида қандай амалга ошириш устида фикр юритмайдилар. Бунинг натижасида оғзаки ва матбуот орқали қилинадиган пропагандада ҳамон конкретлик етишмайди, ҳаёт, совет халқининг коммунизм учун кураши чуқур ёритилмайди. Сиёсий тўгараклар ва назарий семинарларнинг раҳбарлари, лекторлар ва докладчилар, пропагандистик мақола ва брошюраларнинг авторлари кўпинча умумий мулоҳазалар билан чекланиб, коммунистик ғоя ва партия сиёсатининг буюк сафарбар этувчилик ва ўзгартирувчилик кучини тўла очиб беролмайдилар, жамиятимиз ҳаётидаги янгилик куртакларини яхши оммалаштирмайдилар.

Курск, Псков ва бошқа бир қанча партия ташкилотларидаги ғоявий-тарбиявий ишлар аҳволини ўрганиш шуни кўрсатдики, бу ерда ҳали пропаганданинг таъсирчанлиги учун ҳақиқий кураш йўқ. Коммунистик меҳнат коллективлари ва зарбдорлари иш тажрибасини ёйиш ва умумлаштиришга, бу тажриба саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш учун очиб берадиган ғоят катта истиқболга кам эътибор берилмоқда. Бошқа партия ташкилотларида ҳам меҳнатга ва ижтимоий мулкка коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш, хусусий мулкчилик майлларига қарши, порахўрлик ва шахсиятпарастликка қарши, «ишламаган — тишламас» принципини амалга ошириш учун кураш ҳали идеология иш мазмунининг асосий бўғими бўлиб қолгани йўқ.

Кўпгина партия ташкилотларида меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги, социалистик интернационализм, коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялашга етарли аҳамият берилмаётир, совет кишиларининг сиёсий сезгирлигини оширишга етарли эътибор берилмаётир, буржуа идеологиясига ва капитализм сарқитларига қарши бир мақсадга қаратилган кундалик кураш олиб борилмаётир. Социалистик тузумнинг буюк афзалликларини тушунтириш совет кишиларини ўтмишнинг революцион традициялари ва ҳозирги қаҳрамонлик асосида тарбиялаш, совет миллий ифтихорини тарбиялаш ҳали партия пропагандасида тегишли ўрин эгалламаганга ўхшайди. Қозоғистон ССР, Ярослав области ва РСФСР нинг баъзи бошқа областларида атеистик пропаганда яхши йўлга қўйилмаган. Ўрта Осиё республикаларининг айрим жойларида хотин-қизларга бой-феодалларча муносабатда бўлиш қолдиқларига қатъий зарба берилмаётир.

Сиёсий маориф соҳасида ҳали ҳам ўқишнинг тўгарак формаси устунлик қилмоқда, қироатхонлик тугатилмаган. КПСС Марказий Комитетининг сиёсий маорифда асосий диққатни мустақил ўқишга ва биринчи навбатда, ўқишни семинар формаларига қаратиш керак, деб берган кўрсатмаси амалга суст оширилмоқда. Тўгаракларга нисбатан ўқишнинг семинар формаларининг яққол афзалликларига қарамай, кўпгина партия ташкилотлари тайёргарлиги етарли бўлган тингловчилардан иборат тўгаракларни назарий семинарларга айлантиришга унча хоҳиш билдирмаётирлар, тингловчиларнинг хоҳишларини ҳамиша ҳам ҳисобга олавермайдилар.

Пропаганда ишида ибтидоийлик, бачканалик ҳали оз эмас. Партия маорифи системасидаги тўгаракларда ва семинарларда кўпгина муҳим проблемалар, айниқса конкрет экономика ва ҳозирги сиёсат масалалари кўпинча юзаки ўрганилади, тингловчиларнинг эътибори факт ва воқеаларни шунчаки санаб чиқишга қаратилиб, уларнинг аҳамияти пухта тушунтирилмайди, назарий хулоса ва якунлар чиқарилмайди. Сийқа, ғоявий жиҳатдан суюқ лекция ва докладларнинг ўқилиши каби фактларга доимо ҳам тегишли баҳо берилмаётир. Матбуотда пропагандага қарата чиқариладиган кўпгина мақолаларда назарий қоидалар юзаки, ғоявий жиҳатдан паст савияда баён қилинади. Ибтидоийлик ҳозир пропаганда ишидаги энг кўп тарқалган салбий ҳодиса эканлигига қарамай, айрим партия ташкилотлари ва комитетлари унга қарши етарли кураш олиб бормаётирлар, пропаганданинг моҳиятини заиф ўрганмоқдалар, пропаганданинг ғоявий савиясини оширмаётирлар.

Партия ташкилотлари партия пропагандасининг таъсир доираси торлиги, оммалаштирилмаганлиги ва тушунарли эмаслиги сингари камчиликларни ҳалигача суст тугатмоқдалар, ўз ғоявий таъсири билан ҳар бир совет кишиси қалбига сингдириш учун мавжуд қулай шароитлардан ҳали ҳам етарли фойдаланмаётирлар.

Пропаганданинг асосий, энг қудратли воситалари: сиёсий маориф системаси, лекциялар, матбуот кўпинча илгаригидек асосан активларга қаратилмоқда. Айрим партия ташкилотлари аҳолининг ғоявий тарбияга энг муҳтож бўлган баъзи табақалари кундалик ғоявий-сиёсий тарбия таъсиридан четда туришлари, газета ўқимасликлари, радио эшитмасликлари, лекция, доклад ва суҳбатларга бормасликлари сингари фактларга беparволик билан қарамоқдалар.

Кўпинча партия комитетлари партия пропагандасининг таъсир доирасини кенгайтириш вазифасини амалга оширишни тўгараклар сонини кўпайтириб қўяқолишдан иборат деб тушунадилар ва пропаганда доирасини кенгайтириш кунт билан ва кун сайин катта иш олиб боришни, меҳнаткашларни ғоявий тарбиялашнинг ҳамма хилма-хил формалари ҳамда воситаларини ишга солишни талаб этишини унутиб қўймоқдалар.

Кўпгина партия ташкилотлари пропаганда ишини асосан район марказларида, колхоз ва совхозларнинг марказий усадбаларидагина олиб борадилар. Кустанай, Акмолинск ва бошқа бир қанча областларда совхозларнинг бўлимларида, колхозларнинг бригадаларида ,дала шийпонларида бўлган ишчилар ва колхозчилар лекция, доклад тинглаш, кинофильм томоша қилишдан неча ойлаб маҳрум бўлмоқдалар. Меҳнаткашларнинг яшайдиган жойларида ғоявий-тарбиявий ишларни кучайтириш вазифаси жуда секин ҳал этилмоқда. Уй бошқармаларида агитация-пропаганда ишлари яхши амалга оширилмаётир, агитпунктларнинг кўпчилиги сайлов кампаниялари давридагина ишлайди.

Муҳим вазифани — ҳар бир совет кишисига ўз ғоявий-сиёсий таъсирини кўрсатиш вазифасини ҳал этишда партия ташкилотлари пропаганданинг оммавий формаларидан яхши фойдаланмаётирлар. Қирғизистонда кўпгина маданият университетлари дастлабки ташкилий машғулотлардан кейин ўз ишини тўхтатиб қўйган. Ғоявий-тарбиявий ишда лекциялар, матбуот, радио, телевидение, кино, бадиий адабиёт ва санъат асарлари, маданий-оқартув муассасаларидан ҳали ҳам етарли фойдаланилмаётир.

КЕЧИКТИРИБ БЎЛМАЙДИГАН ВАЗИФАЛАР

КПСС Марказий Комитетининг пропаганда масалаларига қаратилган қарорини бажариш, ғоявий-тарбиявий ишларни янада юксалтириш учун кураш ҳозир партия ташкилотлари ва комитетларининг асосий вазифаларидан биридир. Ҳозир, худди ёз даврида кузги-қишки даврдаги ғоявий-сиёсий ишларнинг янада муваффақиятли бўлиши учун асос тайёрланиши керак.

Биринчи навбатда қайси масалаларга эътибор бериш лозим?

Биринчи навбатда, КПСС Марказий Комитети қарорини амалга ошириш юзасидан ҳозиргача қилинган ишни чуқур таҳлил қилиш, тўпланган ижобий тажрибани умумлаштириш, эришилган натижаларни ошган талабларни ҳисобга олган ҳолда танқидий нуқтаи назаридан баҳолаш зарур. Камчиликларни бартараф этиш юзасидан, ғоявий-тарбиявий ишларнинг ҳар бир участкасини янада такомиллаштириш юзасидан астойдил, кундалик иш олиб бориш — ҳозирги энг зарур ва муҳим вазифа шундан иборатдир. КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарори қандай бажарилаётганлигини пленумларда ва партия активи йиғилишларида, бошланғич партия ташкилотларида муҳокама қилиш фойдалидир.

КПСС Марказий Комитети қарорини бажариш учун кураш — қисқа муддатли кампания эмас, бу кураш барча партия ташкилотларидан, ҳар бир коммунистдан узоқ вақт мобайнида муттасил куч-ғайрат сарфлашни талаб этади. Шу сабабли ғоявий-тарбиявий ишлар аҳволини қайта-қайта таҳлил қилиш, бу ишдаги энг яхши тажрибани кенг ёйиш жуда муҳимдир. Бу муҳим ишда матбуот, радио, телевидение катта роль ўйнаши керак. «Заря Востока», «Тиеса», «Социалистична Харьковшчина», «Московская правда» газеталарининг иш практикаси ҳар томонлама маъқуллашга сазовордир. Бу газеталар ўз саҳифаларида партия ташкилотларининг ғоявий-тарбиявий иш тажрибаларини мунтазам ҳикоя қилиб туради, мазмунли пропагандистик мақолалар босиб чиқаради.

Ҳозир партия ташкилотларида партия маорифи системасидаги янги 1960—1961 ўқув йилига тайёргарлик авж олдирилмоқда. Бу ишларнинг ҳаммаси КПСС Марказий Комитети қарорини амалга ошириш учун кураш белгиси остида ўтиши зарур. Бу қарорда маркча-ленинча таълимни янада юксалтиришнинг конкрет программаси белгилаб берилган.

Сиёсий маориф шохобчаларида янги ўқув йилига тайёргарлик жараёнида хусусан, иқтисодий таълимни янада кенгайтиришга, сиёсий ўқувнинг турмуш билан, коммунистик қурилиш практикаси билан алоқасини мустаҳкамлашга асосий эътибор берилиши жуда муҳимдир. Бу жиҳатдан КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг хўжалик қурилиши масалалари юзасидан қабул қилган янги ҳужжатларини мактаблар, тўгараклар ва семинарларнинг программалари ва ўқув планлари билан яқиндан боғлаб чуқур ўрганиш ҳақиқатан ҳам бебаҳо аҳамиятга эгадир. Машғулотларга, айниқса иқтисодий тўгараклар ва семинарларга партиясиз меҳнаткашларни кенг жалб қилиш керак. Бир қанча область ва ўлка партия ташкилотлари яқин икки-уч йил ичида ҳар бир ишчи ва колхозчини иқтисодий билим билан қуроллантириш вазифасини қўйиб, ўз вақтида ва тўғри иш қилдилар.

Кўпгина партия комитетлари ёз даврида пропагандистларнинг бир ойлик курсларини бир йўла ўтказиш практикасидан воз кечдилар. Улар бу даврда ва шу қадар узоқ муддатга курс тингловчиларининг зарур составини таъминлаш қийин деб ҳисобламоқдалар. Лекин бундан ёз мавсумида пропагандистлар тайёрлаш билан умуман шуғулланиш керак эмас экан, деган маъно чиқмайди. Москва, Киев, Тошкент ва бошқа кўпгина партия ташкилотларининг тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, бу ишни албатта узоқ муддатли курс формасида ўтказиш шарт эмас, шаҳар ва районларда доимий ишловчи семинарлар ташкил этиш, шунингдек қисқа муддатли область курслари ташкил этиш йўли билан тайёргарликни муваффақиятли амалга ошириш мумкин. Пропагандист кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ишига илмий муассасалар ҳамда ижтимоий фанлар кафедраларини кенг жалб қилиш лозим.

1960—1961 ўқув йилида партия маорифи шохобчалари бир қанча янги ўқув қуроллари ва кўргазмали қуроллар оладилар, мавжуд дарсликлар қўшимча тираж билан нашр этилади, баъзи программалар тўлдирилади ва қайта ишланади. Сиёсий ўқувда ўқув қуроллари ва кўргазмали қуроллардан, ҳужжатли, бадиий, тарихий-революцион кинофильмлар ва диапозитивлардан самарали фойдаланиш ҳақида ўз вақтида ғамхўрлик қилиш муҳимдир. Ғоявий-сиёсий ишдаги воситаларнинг ҳаммасини тинмай такомиллаштириш ва улардан ҳар тарафлама актив суратда фойдаланиш зарур.

Ёз фаслида, партия маорифи системасида машғулотлар тўхтатилган, пропаганданинг оммавий формаларини авж олдириш учун қўшимча имкониятлар туғилган пайтда бу формалардан сиёсий маориф, меҳнаткашларни ғоявий чиниқтириш мақсадларида фойдаланиш айниқса муҳимдир. Оғзаки пропаганданинг матбуот ва радио эга бўлмаган имкониятларини: тингловчилар билан бевосита гаплашиш, муҳим ва жуда қизиқтириб турган масалаларга тўғридан-тўғри жавоб бериш, бевосита фикр алмашиш, жонли нутқ билан ишонтириш сингари имкониятларини алоҳида ҳисобга олиш ва улардан моҳирлик билан фойдаланиш зарур. Лекция пропагандаси, маданият университетларининг фаолияти, тематик кечалар, оғзаки журналлар, китобхонлар ва томошабинлар конференциялари, кун тартиби олдиндан белгиланмаган ҳолда йиғилишлар ўтказишни кенг авж олдириш, маданий-оқартув муассасаларидан, айниқса парклар, виставкалар, музейлар, шунингдек кино, адабиёт, санъат, бадиий ҳаваскорликдан ва маданий-оммавий ишларнинг бошқа формаларидан ғоявий-тарбиявий мақсадларда фойдаланиш керак.

Ленинград, Сталино ва бошқа партия ташкилотларининг тажрибаларидан фойдаланиб, тарбия ишининг индивидуаль формаларини ҳар томонлама ривожлантириш, меҳнаткашлар яшаб турган жойларда пропаганда фаолиятини кучайтириш зарур.

КПСС Марказий Комитетининг пропаганда масалаларига қаратилган қарорида матбуот, радио, телевидение олдига катта ва масъулиятли вазифалар қўйилган. Китоб нашриётлари, журнал ва газета редакциялари, радио ва телевидение ходимларининг энг асосий бурчи бу вазифаларни ғайрат кўрсатиб, ижодий шижоат билан амалга оширишдан иборатдир.

КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарорини муваффақиятли амалга оширишнинг ҳал қилувчи шарти — партия комитетлари ва уларнинг секретарлари томонидан идеология ишига раҳбарликнинг яхшиланишидан иборатдир. Партия комитетлари ва уларнинг секретарларининг бевосита бурчи — меҳнаткашларнинг ғоявий тарбиясини муттасил яхшилашга қунт билан эришишдан, коммунистик тарбия масалаларини доимо партия ташкилотларининг эътибор ва фаолият марказида тутишдан иборатдир.

(«ПРАВДА», 1960 йил 27 июнь).

Р. Х. ЖУАНДА КАРТАВИЖАЙЯ ШАРАФИГА ЗИЁФАТ

29 июнда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси О. А. Алимов СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг таклифига биноан дўстлик визити билан Совет Иттифоқига келган Индонезия ҳукумати Биринчи министри Р. Х. Жуанда Картавижайя шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Р. Х. Жуанда Картавижайя ва унинг рафиқаси билан бирга қурилиш ва саноат министри Хайрул Солих, Ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Сувито Кусумовидагдо, Индонезиянинг СССРдаги элчиси Адам Малик, Ташқи ишлар министрлиги ташқи иқтисодий алоқа бўлими мудири доктор Исмоил Таеб, ҳарбий ҳаво кучлари штаби бошлиғининг ўринбосари полковник Сисвади ва Индонезиянинг бошқа расмий шахслари бор эди.

Зиёфатда Совет томонидан СССР Олий Совети депутатлари Ф. Е. Титов, З. Р. Раҳимбобоева, Қ. М. Муртазоев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. Ж. Худойбердиев, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Г. М. Пушкин, СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқа Давлат комитетининг аъзоси А. Г. Шереметьев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари И. В. Бабков, республика министрлари Ж. И. Илҳомова, Э. Қ. Қодиров, В. С. Содиқова, Р. С. Соатов, А. А. Саримсоқов, А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари П. М. Сазонов, Р. С. Саҳибоев ҳозир бўлдилар.

Самимий ва дўстона вазиятда ўтган зиёфат вақтида нутқлар сўзланди.

Индонезия Биринчи министри Ўзбекистон ҳукумати ва халқи турмуш даражасини оширишда янада катта муваффақиятларга эришадилар, деб ишонч билдириб, Ўзбекистон республикасининг равнақи учун, совет ва индонез халқларининг, шунингдек барча мамлакатлардаги халқларнинг дўстлиги учун, бутун дунёда тинчлик учун қадаҳ кўтарди. (ЎзТАГ).

Индонезиялик меҳмонлар Ўзбекистон билан танишмоқдалар

Индонезия Республикасининг биринчи министри Раден Хожи Жуанда Картавижайя рафиқаси билан, шунингдек унга ҳамроҳ бўлган кишилар махсус «ИЛ-14» самолётида 29 июнда Тошкентдан Самарқандга жўнаб кетдилар.

Самарқандда индонезиялик дўстларни область ижроия комитети раиси А. А. Азимов, меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Р. Ж. Жулматов, Самарқанд район ижроия комитетининг раиси А. О. Олчинбоева, область ва шаҳар Советларининг депутатлари кутиб олдилар.

Ҳурматли меҳмон ва унинг йўлдошлари Улуғбек обсерваториясини бориб кўрдилар ва Самарқанд шаҳридаги бошқа тарихий ёдгорликлар билан танишдилар.

Р. Х. Жуанда ва унга ҳамроҳ бўлган кишилар қадимги ёдгорликларни кўздан кечириб, шаҳар бўйлаб сайр қилганларидан кейин, Самарқанд область, Оқдарё районидаги Энгельс номли колхозга йўл оладилар. Колхоз раиси Рофи Ҳамроев ҳурматли меҳмонни самимий кутиб олди.

Меҳмонларнинг илтимосига кўра, колхоз раиси бўлинмас фонд ҳақида, маблағни харажат қилиш тартиби тўғрисида ва артель ишларини бошқариш тартиби ҳақида, правлениенинг ҳамда умумий мажлиснинг роли ҳақида батафсил сўзлаб беради.

Суҳбатдан кейин Энгельс номли колхоз правлениеси индонезиялик меҳмонлар шарафига зиёфат берди.

Р. Х. Жуанда жавоб нутқи сўзлади.

Бугун бизга кўрсатаётган илтифотингиз учун, — деди у, — ҳаммангизга ташаккур билдирмоқчиман. Биз Ўзбекистонда ўзимизни жонажон мамлакатимиздагидек, оға-иниларимиз, ёр-дўстларимиз орасида тургандек ҳис этмоқдамиз. Мен берган изоҳлари учун колхоз раисига ҳам ташаккур айтмоқчиман. Бу изоҳлар янги Индонезияни тараққий эттирмоқ учун зарурдир.

Р. Х. Жуанда Самарқанднинг асрий тарихи ҳақида гапириб, ана шу шаҳарга келиб, қадимги ёдгорликларни кўздан кечирганлигидан мамнун эканлигини айтди. Биз, деб давом этди ҳурматли меҳмон, Совет ҳукуматининг халқнинг турмуш даражасини оширишга қаратилган тадбирлари қандай амалга оширилаётганлигини ўз кўзимиз билан кўрдик ва бу нарсани таъкидлаб ўтишдан хурсандмиз.

Тушдан кейин индонезиялик меҳмонлар Тошкентга қайтиб келадилар ва кўп ўтмай, автомашиналарга тушиб Чирчиқ шаҳрига жўнаб кетадилар.

Р. Х. Жуанда Картавижайя ва унинг ҳамроҳлари Чирчиқ электрокимё комбинати томон йўл оладилар. Меҳмонларни корхона директори И. Г .Анисимкин кутиб олади. У меҳмонларни цехга таклиф этади, минерал ўғит ишлаб чиқариш технологияси тўғрисида батафсил сўзлаб беради.

Корхонани кўздан кечириш тамом бўлгандан кейин қурилиш ва саноат министри Хаерул Солиҳ, Р. Х. Жуанда Картавижайя ва барча индонезиялик меҳмонлар номидан яхши кутиб олганликлари учун Чирчиқ кимёгарларига миннатдорчилик билдиради.

Шу куни индонезиялик меҳмонлар Тошкентга қайтиб келдилар. (ЎзТАГ).

ИНДОНЕЗИЯЛИК МЕҲМОНЛАР МОСКВАГА ЖЎНАБ КЕТДИЛАР

Индонезия ҳукуматининг Биринчи министри ва унинг ҳамроҳлари Ўзбекистонда икки кун меҳмон бўлгандан кейин, 30 июнь эрталаб Тошкентдан Москвага жўнаб кетдилар.

Айни вақтда СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Г. М. Пушкин, СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқа Давлат комитетининг аъзоси А. Г. Шереметьев, Индонезиянинг СССР даги элчиси Адам Маликлар ҳам Москвага жўнаб кетдилар.

Тошкент аэродромида ҳурматли меҳмонни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси О. А. Алимов, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. Ж. Худойбердиев, СССР Олий Совети депутати Қ. М. Муртазоев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари И. В. Бабков, республика министрлари, жамоатчилик ва матбуот вакиллари узатиб қолдилар.

Узатиш вақтида фахрий қоровул саф тортиб турди ва Индонезия, ССР Иттифоқи ҳамда Ўзбекистон ССР давлат гимнлари ижро этилди.

О. А. Алимов Индонезия Биринчи министрига мурожаат қилиб, унга ва унинг рафиқасига оқ йўл тилади. Биз, деди у, шунга аминмизки, Сизнинг визитингиз Совет Иттифоқи билан Индонезия Республикаси ўртасидаги дўстона муносабатларни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади, бу эса халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун муҳим аҳамиятга эга.

Р. Х. Жуанда Картавижайя микрофон олдига келиб, бундай деди:

Мен ва йўлдошларим Совет Иттифоқи бўйлаб сафаримизни давом эттириш учун Тошкентдан Москвага жўнаб кетишимиз лозим бўлган пайт келди. Биз бир қанча совет республикаларини бориб кўришни истаймиз. Мен ана шу сафарнинг Совет Ўзбекистонидан бошланганлигига жуда хурсандман. Биз бу ердан энг яхши таассуротлар олиб кетмоқдамиз, бу таассуротлар Индонезия ҳукуматига ва халқига фойда келтиради. Биз Ўзбекистонда гарчи оз вақт бўлсак ҳам, бу Совет Иттифоқи ва Индонезия халқлари ўртасидаги дўстликни янада ривожлантиришга ёрдам беради. Республикангизда бизнинг самимий кутиб олинганлигимиз учун, ўзбек халқининг бизга нисбатан билдирган дўстона туйғулари учун қизғин ташаккур изҳор қилишни истаймиз. Тошкентдан жўнаб кетар эканмиз, яна кўришганимизча, хайр дейман! Ўзбек халқига меҳнатда, республика тараққиётида янги муваффақиятлар тилайман. Яна учрашгунча, дўстлар! (ЎзТАГ).

Индонезиянинг биринчи министри Жуанда Картавижайя Москвага келди

Индонезия ҳукуматининг биринчи министри Раден Хожи Жуанда Картавижайя ўз ҳамроҳлари бўлган Индонезия давлат арбоблари билан 30 июнда «ТУ-104» самолётида Тошкентдан Москвага келди. (ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Туғилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан ва кўп йиллик илмий педагогик фаолияти учун Санитария, гигиена ва профессионал касалликлар Ўзбекистон илмий-тадқиқот институтининг директори Абдулла Зоҳидович Зоҳидов Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ҒЎЗАНИ САРАТОН СУВИГА ҚОНДИРИНГ!

ИЮЛДА ҒЎЗА ИККИ МАРТА ПАРВАРИШ ҚИЛИНАДИ

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Юнусов раислик қилаётган «Ленинобод» колхози аъзолари бу йил 1484 гектар ерга чигит экиб, ҳар гектар ердан 35 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Барча майдондаги ғўзалар 3 марта узунасига ва кўндалангига культивация қилинди.

Нисби Нўъмонов, Кўйсин Масаидов, Кибор Кўчиев каби миришкор сувчилар ҳар куни 2,5—3 гектар ердаги ғўзаларни қондириб суғормоқдалар. Ўрток Т. Ғазотов бошлиқ 2-бригада аъзолари эса ҳар гектар ердан 60 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олдилар. Бригаданинг П. Тошхўжаев, З. Раисов каби моҳир механизаторлари 132 гектар ердаги ғўзага тўртинчи марта ишлов бермоқдалар. Улар 50 гектар ерда етиштирилган ҳосилни машинада териб оладилар. Машина учун ажратилган карта алоҳида парвариш қилинмоқда.

Колхознинг барча еридаги ғўзалари гуллай бошлади. Азамат механизаторлар июль ойида ғўза қатор ораларига 2 марта сифатли ишлов бериш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

М. ОЙДИНОВ.
Оққўрғон райони.

ГЕКТАРИДАН 32 ЦЕНТНЕР УЧУН

Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозининг ўрток А. Алимов бошлиқ бригада аъзолари 70 гектар ерга чигит экдилар. Барча ердаги чигит тупроқнинг ўз намига текис ундириб олинди. Бригада коллективининг сидқидил билан меҳнат қилиши туфайли ҳозиргача ғўзага 3 марта ишлов берилди, иккинчи марта қондириб суғорилмоқда.

Янги йўлда бўлиб ўтган область қишлоқ хўжалиги ходимлари кенгаши бу бригада аъзоларини ҳам руҳлантириб юборди. Улар пландаги 20,5 центнер ўрнига гектаридан 32 центнердан пахта ҳосили етиштириш мажбуриятини олдилар.

А. АБДУРАҲМОНОВ.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

„Дала шийпонларига эътибор кучайтирилсин“

Гулистон район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири ўрток Назаров редакциядан текшириш ва чора кўриш учун юборилган юқоридаги сарлавҳали танқидий материалга қуйидаги жавобни берди:

«Районимиздаги «Москва», «Октябрь» ва «Ленинград» колхозларида дала шийпонларига эътибор берилмаётгани тўғрисидаги материалда келтирилган фактлар текширишда тўла тасдиқланди. Дала шийпонларини колхозчиларнинг маданий дам олиш ҳамда сиёсий-оммавий ишлар ўтказиш ўчоғига айлантириш юзасидан конкрет амалий тадбирлар белгиланди. «Ленинград» колхозидаги 21 та, «Октябрь» колхозидаги 11 та, «Москва» колхозидаги 18 та дала шийпони талабга жавоб берадиган қилиб жиҳозланди, радиолаштирилди, шиор ва плакатлар осилди, газета-журналлар, шахмат, шашка ва бошқалар билан таъминланди.

Район маданият бўлими юқорида айтилган колхозларга хизмат қилиш учун битта агитмашина ажратди».

ҲАРАКАТДА БАРАКАТ

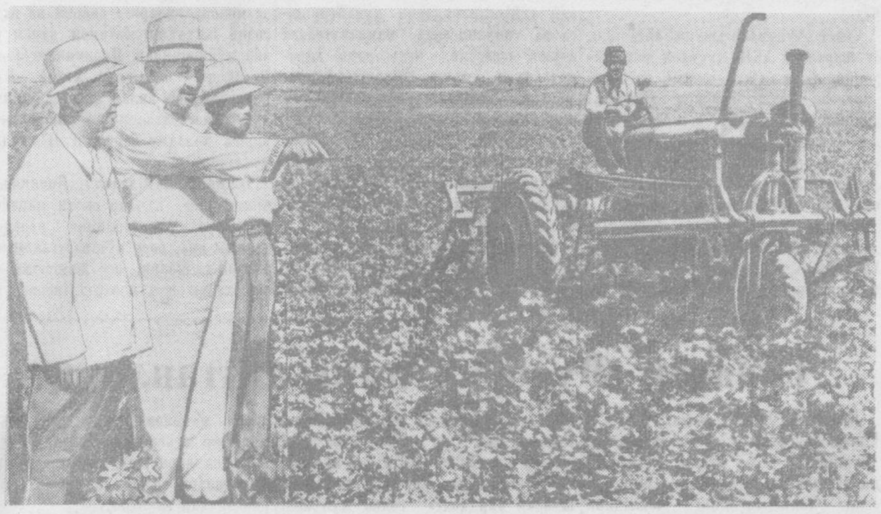

Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» ва «Полярная звезда» колхозлари бир-бири билан мусобақалашиб, пахта ҳосилдорлигини ошириш учун курашмоқдалар. Мусобақадошлар бир-бирларининг далаларида тез-тез бўлиб турадилар. Камчиликларини аниқлаш ва уни тугатишга ёрдамлашадилар. Суратда: «Полярная звезда» колхозининг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ким Пен хва, «Ленин йўли» колхозининг раиси Эсонбой Усмонов ва «Полярная звезда» колхозининг агрономи Тэ Алексей ўртоқлар «Ленин йўли» колхози даласида.

М. Нуриддинов фотоси.

(Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг раиси ўрток Э. УСМОНОВ билан суҳбат)

Колхозимиз 1959 йилда пахта тайёрлаш давлат планини бажара олмади. Мўл ҳосил етиштириш учун қулай бўлган йилда ҳосилдорлик ошиш ўрнига гектар бошига 3 центнердан камайиб кетди. Нима учун бундай аҳвол юз берди?

Биз дала ишларини кўпроқ механизациялаштириш, айниқса 1959 йилда пахтани машинада теришга етарли аҳамият бермадик. Оқибатда йиғим-терим ишлари ҳаддан ташқари кечикиб, ерлар ўз вақтида шудгор қилинмай қолди. Ер асосан баҳорда ҳайдалиб, чигит экиш кечикди, бунинг устига тупроқда етарли нам бўлмаганидан чигит сув қўйиб ундириб олинди. Ғўза парваришини кучайтириб юбориладиган масъулиятли кунларда эса хатоларига қўшимча чигит экиш билан банд бўлдик. Натижада ҳар гектар ерда белгиланган миқдорда ғўза туплари бўлишига эришолмадик. Мана шулар ҳосилга салбий таъсир кўрсатди.

Колхоз правлениеси, бошланғич партия ташкилоти бундан тегишли хулоса чиқарди. 1959 йилда барча ер кузда сифатли шудгор қилинди. Бу йил одатдаги йилларга қараганда бошқачароқ келди. Колхозимиз аъзолари баҳорда ҳаво паст келиши туфайли юз берган қийинчиликларни фидокорона меҳнатлари билан енгдилар. Чигит қисқа муддатда экилди ва тупроқнинг намига текис ундириб олинди.

Колхозда ўн далалик алмашлаб экиш жорий қилинган. Серўт жойларга бошқа экин экилиб, ҳосилдор ва тоза ерлар пахта учун ажратилди. 1850 гектар ердаги ғўза механизмлар билан икки томонлама парвариш қилинмоқда.

Тракторчиларнинг хизматини алоҳида кўрсатиш керак. Улар ғўзага ишлов беришда ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқдалар. Чуқур культивация колхозчиларнинг меҳнатини кўп даражада енгиллаштирди. Колхозчилар асосан ғўза тагида қолган ўтларни юлиб, тупроқни юмшатаётирлар. Социалистик мусобақа асосида унумли ишлаётган тракторчилар 1770 гектар ердаги ғўзани кўндалангига, 1470 гектар майдондаги ғўзани узунасига уч марта культивация қилдилар.

Ўрток М. Халилов бошлиқ бригада аъзолари ғўза парваришини намунали ташкил қилдилар. Бригадада тўртинчи культивация ҳам бошланди. Ўрток Н. Мирзаев раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари юз гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштириш учун астойдил курашаётирлар.

Қолоқ ва кучсиз бригадалар активлар ҳисобига мустаҳкамланди. Колхозда мадад бригадаси ташкил этилган. Маъмурий ходимлардан тузилган бу бригада ғўза парваришида кейинда қолган бригадаларга бориб, амалий ёрдам бермоқда. Мадад бригадаси ўрток А. Раҳмонов бригадасида икки кун бўлиб, ғўзани ўтдан тозалаш ва бошқа ишларга кўмаклашди. Ўрток Машарипов бригадасининг аъзолари ўз ишларини тугатганларидан кейин қўшни 7-бригадага бориб, ғўза парваришини тезлатишга ёрдам берди.

Колхозимиз территориясидаги кўп вақтдан буён фойдаланилмаётган 105 гектар тепалик ўзлаштирилди. Учта насос ўрнатиб сув чиқардик. Ўрток Хўжаев янги ўзлаштирилган ерга бригада бошлиғи қилиб тайинланди. У гектаридан 32 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқда.

Кунлар исиб ғўза яхши ўсаётир. Ҳозир ғўзани суғориш жуда масъулиятли вазифадир. Ғўзани яхши қиладиган ҳам сув, ёмон қиладиган ҳам сув. Демак, суғоришга алоҳида эътибор бериш керак. Шунинг учун ҳам биз суғоришга 155 киши ажратдик. Улар группаларга бўлинган 3—4 кишидан иборат ҳар бир группага тажрибали сувчилардан бошлиқ қилиб белгиланган. Бир картадаги ғўзани 2—3 кунда сувдан чиқараётирмиз. Кечаси суғориш ҳам яхши ташкил қилинди. Суғоришга участка ҳосилот советининг раислари, агроном бошчилик қилмоқда. Икки гидротехник суғоришнинг сифати ва сувни тежаш устидан назорат қилаётир.

Қишлоқ хўжалик заракунандаларидан ҳосилни муҳофаза қилиш кучайтирилди. 3 та ОДН мунтазам ишламоқда. Қишлоқ хўжалик авиациясидан ҳам хашаротга қарши курашда фойдаланаётирмиз.

Колхозимизда ўтган йили бир центнер пахтанинг таннархи 222 сўмданга тўғри келди. Имконият бўлгани ҳолда катта майдонлардаги пахта машина билан эмас, қўлда терилди. Бу йил бунга йўл қўймаймиз. Машина теримига ҳозирдан тайёргарлик кўрмоқдамиз. 1200 гектар ернинг ҳосилини машина билан теришни планлаштирдик.

Пахта етиштиришни кўпайтириш учун бошланган умумхалқ курашини қўллаб-қувватлаймиз. Колхозимиз аъзолари ўз имкониятларини чамалаб чиқиб, илғор хўжаликларнинг ташаббусига қўшилдилар. Ҳар гектар ернинг ҳосилдорлигини 5 центнерданга кўпайтириб, 2135 гектар ернинг ҳар гектаридан 28 центнердан «оқ олтин» етиштирамиз. Бутун куч ана шу мажбуриятни ошириб бажаришга сафарбар этилган.

Сабзавот мўл-кўл бўлади

Калинин районидаги «Назарбек» совхозининг ишчилари шаҳар аҳолисига мўл-кўл сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш учун дала ишларини уюшқоқлик билан кучайтириб юбордилар. Азамат деҳқонлар 100 гектар ерга эртаги ва 200 гектар ерга кечки картошка экдилар. Ҳар гектар полиз экинига 400 килограммдан азот ва 500 килограммдан суперфосфат солинмоқда.

Совхоз ишчилари бу йил шаҳар аҳолисига 5000 тоннага яқин сабзавот ва қовун-тарвуз маҳсулотлари етказиб бериш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Шу райондаги «Москва» колхозининг 12-бригадаси аъзолари ҳам 105 гектар ерга сабзавот экинлари экиб, мўл ҳосил етиштириш учун курашаётирлар. Шундан 80 гектарига сабзавот ва картошка экилган. Қолган 25 гектарига эса кечки картошка, карам ва савзи экилди. А. Йўлдошев, Р. Раимов каби механизаторлар экинларга сифатли ишлов бермоқдалар. Етилган ҳосил шаҳар аҳолисига пешма-пеш етказиб берилмоқда.

Орджоникидзе районидаги «XXI партсъезд» совхозининг 3-бўлимидаги С. Жўраев бошлиқ бригада аъзолари 5 гектар ерга бодринг, 9 гектар ерга помидор, 4 гектар ерга эртаги картошка, 8 гектар ерга пиёз, 5 гектар ерга полиз экинлари экдилар. Эрта баҳорда экилган бу экинларга 2 марта комплекс ишлов берилди. 600 тонна маҳаллий ўғит солинди. Меҳнатсевар деҳқонлар ҳар гектар ердан 21 тоннадан бодринг, 24 тоннадан карам, 15 тоннадан полиз экинлари маҳсулотлари олиш учун далаларда астойдил меҳнат қилмоқдалар.

М. УСМОНОВ,
А. АЗИЗОВ,
Ж. ТЎҚСОНБОЕВ,
А. ЭГАМНАЗАРОВ.

Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхозининг коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тошмамат АЛИЖОНОВГА

Бекобод районидаги 26 бригада бошлиғидан

МАКТУБ

Қадрли ўрток Тошмамат Алижонов!

Ўзингизга маълум, яқинда Янгийўл шаҳрида бўлган кенгашда бу йил областимиз бўйича 500 минг тонна пахта етиштириш мажбурияти олинди. Областимизнинг қишлоқ хўжалик илғорлари, далаларда мўл ҳосил тўплаймиз, ўз сўзимизнинг уддасидан чиқамиз, деб ўрток Н. С. Хрушчевга Мактуб юбордилар. Бригадаларимизнинг аъзолари билан бирликда бу Мактубни чуқур ўргандик ва Сизнинг пахтадан мўл ҳосил етиштириш, унинг таннархини кескин камайтириш юзасидан бошлаган ажойиб ташаббусингизга қўшилдик.

Бу йил районда сал кам 20 минг гектар ерга чигит экилган. Илгари шу майдондан 45 минг тонна ҳосил етиштиришга аҳд қилган эдик. Бироқ, областимиз бўйича янги оширилган мажбурият олингандан кейин, биз, аввалги мажбуриятимиз билан қолавеpишни ўзимизга эп кўрмадик. Имкониятларимизни қайта кўриб чиқиб, район бўйича 50 минг тонна «оқ олтин» етиштиришга қатъий қарор қилдик.

Ўзингиз яхши биласиз, 50 минг тонна осонлик билан қўлга киритилмайди. Бизнинг районимиз ўз тарихида ҳеч қачон бунчалик кўп ҳосил етиштирмаган! Шуларни назарда тутиб, дастлаб, биз — 26 бригада бошлиғи, ўзаро маслаҳатлашиб олдик ва ҳар гектар ердан 40—50 центнердан пахта ҳосили етиштирамиз, деган қарорга келдик. Ишонамизки, бизнинг бу ҳаракатимиз 50 минг тонна учун қатъий курашда катта аҳамиятга эга бўлади.

Шунингдек, биз районимиздаги 110 бригадани шатакка олиб, бу бригадаларда ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил етиштирилишини таъминлаймиз. Бунинг учун дастлаб, ўзимиз ғўза парваришида намуна кўрсатиб ишлаймиз. Ҳозир ғўзамиз ёппасига гулга кирди. 5 июлгача уни текис гуллатиб оламиз. Июль охирида ҳар туп ғўзада 7-8 тадан кўсак тўпланишига эришамиз.

Еримиз шароитини ҳисобга олиб, июль ойида ғўзага икки марта комплекс ишлов беришга, икки марта суғоришга, культивацияни 40—45 сантиметр кенгликда ва 18—22 сантиметр чуқурликда ўтказишга аҳд қилдик. Ҳар гектар ердаги ғўзага нормадан ташқари 4—5 тоннадан чиритилган гўнг соламиз. Қишлоқ хўжалик заракунандаларига қарши актив курашамиз. Суғоришнинг сифатига, айниқса, тунги суғоришга катта эътибор берамиз.

Ҳурматли ўрток Т. Алижонов! Ҳозир бизнинг сафимизда иккита коммунистик меҳнат бригадаси бор. Булар Мамасоли Очилов ва Алижон Сирожиддинов ўртоқлар бошлиқ бригадалардир. Сизга, ҳамкасабамиз ўрток Т. Алижонов, шу режамизни ҳам маълум қиламизки, энди қолган 24 бригаданинг ҳам коммунистик меҳнат бригадаси деган юксак номни олиши учун курашамиз.

Биз етиштирилган ҳосилнинг асосий қисмини машинада йиғиб оламиз. Шунинг учун ғўзани калтабақай, серҳосил қилиб ўстирамиз. Терим агрегатларини 10 августгача ремонтдан чиқарамиз. Шундай қилсак, ўз зиммамизга олган мажбуриятимизни бажарамиз. Областимиз бўйича 500 минг тонна «оқ олтин» етиштиришдек улуғвор ишга муносиб ҳисса қўшган бўламиз. Ана шу режаларимизни Сизга маълум қилиш мақсадида ушбу мактубни юбориямиз. Умид қиламизки, областимизда мўл ҳосил учун маҳкам бел боғлаган бригадалар тобора кўпаяди, сафимиз борган сари кенгаяди. Салом билан:

Навоий номли колхоздан — Қ. ЕРИЕВ, Б. ЭСОНТЎРДИЕВ, М. ТАНГИЛОВ, Х. ЭШБЕКОВ, «Победа» колхозидан — М. ОЧИЛОВ, С. МАЪМУРОВ, Дзержинский номли колхоздан — Х. ГИНАЕВ, Т. БОЙМЎРОТОВ, Ш. ДЕҲҚОНОВ, Т. ЎРОЗОВ, Ленин номли колхоздан — М. ЭРМАТОВ, У. МУРОДОВ, Д. ХОЛИҚОВ, А. МУСУРМОНҚУЛОВ, 1-«Далварзин» совхозидан — Ғ. ИСМОИЛОВ, М. ОРТИҚОВ, А. РАФИҚЖОНОВ, М. СОТИБОЛДИЕВ, А. АБДУРАЗЗОҚОВ, Т. ДУТЎРАЕВ, 2-«Далварзин» совхозидан — А. СИРОЖИДДИНОВ, Р. БЕКМУРОДОВ, А. ҚАЮМОВ, Р. НОРМАТОВ, Э. НОРМАТОВ, М. РАФИЕВ ўртоқлар.

Ғаллакорлар аҳди

Юқори Чирчиқ район ғаллакорлари агротехника қоидаларига риоя қилиб бу йил 15000 гектар ерда мўл ғалла ҳосили етиштирдилар. Ҳозир ўримга қизғин тайёргарлик кўрилаётир. Ғаллани 10—12 кун ичида йиғиб олиш планлаштирилган. Бунинг учун районда 63 та комбайн, 48 та қишлоқ хўжалик машинаси, 170 та бричка, 62 автомашина, 1500 ишчи кучи ажратилди.

Энг йирик ғаллакор «Гулистон» колхозида 9 та комбайн районда биринчи бўлиб ремонтдан чиқарилди. Ўрим-йиғим учун ҳамма нарса тахт қилиб қўйилди.

Нобудгарчиликка йўл қўймаслик учун хирмонлар сонини камайтириш чоралари кўрилаяпти. Ғалла тозалаш учун 4 та «ОСЗ», «ОСЗМ» машинаси келтирилди.

Ҳар гектар ердан 10—12 центнердан ҳосил олишга аҳд қилган район ғаллакорлари ана шу мажбуриятни ортиғи билан бажариш учун курашаётирлар.

Ю. БАҲОДИРОВ.

Бўйи 3—3,5 метрдан ортиб кетган мана бу маккажўхори зор Орджоникидзе районидаги «XXI партсъезд» совхозининг ўрток Раҳматали Қамбаров бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасига қарашли. Ҳар гектар ердан 1250 центнердан кўкпоя етиштиришга аҳд қилган ёшлар маккажўхори парваришини ниҳоятда сифатли ўтказмоқдалар. Суратда: бригада бошлиғи Раҳматали Қамбаров (ўнгда) ва совхоз ишчиси Жалол Сулаймонов ўртоқлар маккажўхоризорда.

Ж. ҒОИИБОВ фотоси.

ИККИ ШЕЪР

Хўжабек СЕИТОВ

(«Тошкент қўшиқлари» циклидан)

ТОҒ БАҒРИДА

Чирчиқ бўйи ямяшил,
Тўлқинида нур ўйнар,
Тоғ бағрида очилиб,
Ажиб, зебо гул турар.
Тонгда яшнаб, ярқираб
Нур қўнганда юзига,
Чулғаб фикру ўйимни,
Банд этарди ўзига.
Кезиб қанча ерларни
Кўрмаганман ундай гул,
Қанот боғлаб хаёлим,
Ором билмайди кўнгил.
Таърифласам кўркини,
Ўхшаши йўқ жаҳонда,
Чеҳрасидан нур ёғиб,
Ягона бу бўстонда.
У гул тортди бутунлай
Хаёлимни ўзига,
Ою-юлдуз йилтираб
Ҳайрон унинг юзига.
Яқин бориб ўлтириб,
Қараб қолдим у гулга,
Салом бериб кулдию,
Тўгён урди кўнгилга,
Сизга очай сиримни,
У гул эмас, тоғ қизи,
Бахтли ўзбек қишлоғин
Порлаган, нур юлдузи.

ЎЗБЕК ҚИЗИ

Тўқув фабрикасида
Кўрдим гўзал бир қизни,
Нақш ўйибди атласга,
Гулга ўраб юлдузни.
Ёшликдан меҳр қўйиб
Ўрганибди ҳунарни,
Кўрмагандир ҳеч киши
Ундай моҳир чеварни.
Ўзи доно, қўли гул,
Сўзларида боли бор,
Қора қоши қайрилма,
Оқ юзида холи бор.
Ким бўлсада, у гўзал
Қўли гул қиз, бахтиёр,
Бахтли этар ўзидай
Мард йигитни, бўлса ёр.

Қорақалпоқчадан таржима.

НАҚҚОШНИНГ АҲДИ

Рўзи ҚОДИРИЙ

Фируза денгиздек товланар фазо,
Юлдузлар жимирлаб сочади зиё,
Муҳташам бир бино, унда минг жило,
Ҳар бири бир машъал, гўёки қуёш,
Она эл ғурури, кўрки ул бино
Нақшига гул ўяр моҳир бир наққош.
Кўзида уйқу йўқ, тинмайди қўли,
Деворларни безар рангба-ранг гули.
Кумуш нур ичида тинмас санъаткор,
Чаманлар яратар қўл-ла фусункор,
Танг қолиб, ёнига бордим атайлаб,
Гулларин қарадим деворлар бўйлаб.
Бир куни сўрадим: — айтинг отахон,
Нега сиз бу ерда ишлайсиз ҳар он?
Фикрингиз, зикрингиз бинода ҳамон,
Қай маҳал келмайин сиз бунда борсиз,
Чарчашни билмас моҳир бинокорсиз.
— Бу, болам, қувончдан, — деди у наққош, —
Бу нафис гул ҳунар бобомдан мерос,
Ўзбекнинг анъана тарихига хос.
Ўтмишда бечора қўли гул бобом
Бахт топмай бўлган у адою тамом.
Мен бўлсам бахтлиман, қалбимда ихлос.
Бу қадру-қимматин бахш этган замон—
Қўйнида эл учун ишлаш менга шон,
Бу макон баҳридан замину замон
Чеҳраси мунаввар, кучоғида гул,
Шу гулдан безанар Етти йиллик йўл,
Коммунизм томон борар зўр карвон,
Унда эл санъати бўлар муҳайё,
Мен нечун муносиб ҳисса қўшмайин,
Мен нечун нақш чизиб, бунда жўшмайин!
Йўқ, йўқ, йўқ, тинмасман, ҳормасман асло!
Шу аҳд-ла бинога бағишлар чирой,
Хоналар гулгун тус олар пайдар-пай,
Наққошга эл қалбу меҳрин қилар жой,
— Зеҳнингга, нақшингга баракалла, — дер,
Камол топ, кам бўлма ҳеч бир палла, — дер.
Мафтун бўлиб боқар ҳатто кўкдан ой.

Уйғурчадан таржима.

Гап деса қоп-қоп

(Бир хат изидан)

Бўстонлиқ районидаги «Бурчмулла» дам олиш уйига мириқиб дам оламиз деган умид билан келган эдик. Аммо бу ердаги «яхши» хизматлар ниятимизни пучга чиқарди. Дам олиш уйининг раҳбарлари «Қандай дам олаяпсизлар? Нималар етишмайди?» деб сўрашмайди ҳам. Тўғриси улар кўпинча бу ерда бўлишмайди.

Ҳозир 200 га яқин киши дам олмоқда. Уларнинг деярлик ҳаммаси ўйин-кулги ва хушчақчақликни ёқтирадиган ёшлар. Лекин дам олиш уйида бирор тадбирни ўтказиш амри-маҳол. Концерт ташкил қилайлик десак, чолғу асбоблари йўқ. Эшитайлик десак, радио ишламайди. Телевизор олинмаган. Газета ва журналлар ўз вақтида келтирилмайди. Хуллас, дам олиш уйида мириқиб дам олиш учун шароит яратилмаган. Биз бу ҳақда дам олиш уйининг директори В. Сазоновга бир неча бор эътироз билдирдик. Аммо Сазонов қуруқ ваъдадан нарига ўтмаяпти. Дам олиш уйининг раҳбарлари қачон амалий ишга ўтишар экан?!

О. ЁҚУБОВ,
М. АЛИМОВ,
дам олувчилар.

* * *

Кишининг гапига қараб эмас, ишига қараб баҳо бер, деганлари тўғри экан. Дам олиш уйининг директори ўрток В. Сазонов ҳам гапга чечан-у, ишга келганда тобилари йўқ экан. Дам олувчи Ёқубов, Алимов ўртоқларнинг редакциямизга юборган юқоридаги хатлари юзасидан дам олиш уйида бўлдик. Шунда директор:

— Мен сизга айтсам, дам олиш уйида ҳамма нарса муҳайё, — дея мақтана кетди. — Ўз кўзингиз билан кўрсангиз борми, оғзингиз ланг очилади, қолади. Ҳа, ишонаверинг. Мен бу ерда дам олиш мавсумининг бошидан бери ишлайман. Ҳамма ишни йўлга қўйиб юбордик. Ҳар куни концерт кўрсатилади. Истаган киши қизиқ-қизиқ лекция ва суҳбатларни тинглайди. Ҳа, айтгандай, спорт майдончамиз ҳам бор. «Соғлом танда, соғ ақл» деганларидек, дам олувчилар бу ерда спорт билан мунтазам шуғулланадилар. Физкультура раҳбарининг ишидан кўнглимиз тўқ. Фамилияси... Фли... фли... йўқ, ёддан кўтарилибди. Ҳозир биламиз...

Сазонов секретарь қизни чақирди.

— Физрукимизнинг фамилияси нима эди, эслай олмаяпман.

— Ўрток Башлиновни сўраяпсизми? — деб савол аралаш жавоб берди у. — Ёки аввалгисиними?

— Йўқ, бўлди-бўлди, — суҳбатдошимиз эшикни юзига ёпди. — Уни кечагина ишга олувдик. Ҳали у билан бундай гаплашиб олишга улгирolганим ҳам йўқ...

Қулоқ солиб ўтираверсак, гапнинг охири тугамайдиган. «Дам олиш уйининг ҳозир сиз айтган жойлари билан таништирсангиз» деб илтимос қилдик. Сазонов иккиланиб қолди.

— Танишиб нима қиласиз, бор гапнинг ҳаммасини айтдимку! Яна ихтиёр ўзингизда...

Биз дам олиш уйининг палаталарида бўлдик. Дам олувчилар билан суҳбатлашдик. Сазонов айтган гапларнинг ҳаммаси нотўғри эканлиги маълум бўлди.

— Овқатларнинг мазаси йўқ, — деди Чиноз районидаги Жданов номли мактабнинг ўқитувчиси Фотима Ҳакимова. — Ҳар куни бир хил овқат еявериб, меъдага тегди. Овқатларга хушбўй кўкат, тамат деган нарсалар солинмайди. Бу ерга келганимга 10 кундан ошибдику, бирор кун миллий таом тайёрланмади.

— Бодринг, помидор, редиска топиш бу ерда амри-маҳол, — деб кимдир суҳбатга аралашди.

— Бу ҳам майли-я, — сўзида давом этди Ҳакимова, — нонни жуда сифатсиз пиширишади.

Ошхонага кирдик.

— Дам олувчиларнинг эътирозлари тўғри, — деди дам олиш уйининг врачи ўрток И. Орифжонов. — Бу камчиликлар директоримизнинг ношудлиги туфайли содир бўлмоқда. Шундай ёнимизда боғдорчилик совхози жойлашган. Илтимос қилсак, ёз ноз-неъматларидан беришади. Қатиқ, сут ҳам етишмайди. Миллий таомлар тайёрлаш учун керакли озиқ-овқат маҳсулотлари келтирилмайди.

Ниҳоят дам олувчиларнинг муҳим талаби — маданий хизмат кўрсатилмаётганлиги ҳақидаги сўроқларга директор бепарвогина жавоб берди:

— Буларнинг ҳаммаси эски гаплар. Дам олувчилар билан ўтказилган йиғилишда бу камчиликлар ҳақида гап бўлди. На чора, буларни бартараф қилиб бўлмайди. Менинг эёғим тўрттамаски, ҳаммасига улгирсам...

Кейин билсак, Сазонов Бўстонлиқ районидаги «Оби-роҳат» дам олиш уйида ҳам директор бўлиб ишлар экан. Ваҳоланки, Сазоновни янги дам олиш уйига ишга юборилганда унинг ўрнига дам олиш уйининг директор ўринбосари ўрток У. Исмоиловни қолдириш юзасидан кўрсатма берилган эди. Сазонов бўлса «Ҳар иккала дам олиш уйига бемалол раҳбарлик қилавераман» деб икки қуённинг кетидан қувмоқчи бўлибди.

Ҳозир эса ҳар иккала дам олиш уйининг иши ҳам қониқарсиз.

А. АЛИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

СПОРТДА ОММАВИЙЛИК ВА МАҲОРАТ УЧУН

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Ўзбекистонда физкультура ҳаракатини ривожлантиришнинг характерли хусусияти — кўпгина хотин-қизларни, айниқса ёш қизларни спортга жалб қилишдан иборатдир. Ҳозир республикада 212 минг хотин-қиз физкультура ва спорт билан шуғулланмоқда. Ўтган йилнинг ўзида уларнинг сафи 60 минг кишига кўпайди.

Шу давр ичида хотин-қизлар орасидан 12.200 разрядли спортчи, 4 Совет Иттифоқи спорт мастери тайёрланди. Ҳар йили мингларча қизлар БГТО ва ГТО значокларига норма топширмоқдалар. Спорт ташкилотларида кўпгина машҳур спортчи аёллар ўсиб етишди. Булар орасида жаҳон чемпионлари ва рекордчилари опа-сингил Тамара ва Ирина Пресслар, гимнастика бўйича собиқ жаҳон чемпиони Галина Шамрай, баландликка сакраш бўйича СССР нинг собиқ чемпиони Валентина Баллод, спорт мастерлари Фарида Ҳасанова, Инесса Колотилова, Светлана Бабанина, бадиий гимнастика бўйича ўзбек қизлари орасида биринчи спорт мастери номини олган Элеонора Холмуродова ва бошқалар бор.

Айрим кишилар нақадар катта муваффақиятларга эришмасинлар, барибир улар ҳеч қачон физкультура иши даражасини белгилай олмайдилар. Бу ишнинг даражаси даставвал оммавийлик билан характерланади. Физкультура иши саноат корхоналарида ва қурилишларда тобора кенг ёйилмоқда. Саноат ва қурилишда 35 минг ишчи аёл физкультура ва спорт билан шуғулланмоқда. Докладчи Тошкент тўқимачилик комбинатини мисолга келтирди. Бу ердаги қуйи коллектив 4500 кишини уюштирган. Спортнинг 16 тури бўйича секциялар ташкил қилинган. Комбинатнинг хотин-қизлар волейбол командаси «Меҳнат» спорт жамияти Марказий советининг чемпиони бўлиб, СССР биринчилиги учун «Б» классида мусобақада қатнашиш ҳуқуқини олди. «Таштекстильмаш» заводида ҳам физкультура ва спорт иши яхши йўлга қўйилган.

Кейинги вақтларда қишлоқларда хотин-қизлар физкультура ҳаракати сезиларли даражада кучайди. Масалан, Бухоро областидаги қишлоқларда 6 мингга яқин хотин-қиз «Пахтакор» спорт жамиятининг аъзосидир. Уларнинг кўпчилиги машқларда мунтазам қатнашмоқда, мусобақаларда иштирок этмоқда. Бу ерда қишлоқ спортчи қизларидан Л. Нормуродова, Н. Хабибуллаева, З. Латипова, А. Сулаймоноваларнинг номи ҳаммага маълум.

Ғиждувон районидаги Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Ҳусанова раис бўлган Ленин номли колхоз оммавий спорт ишларини ривожлантиришдаги ўз муваффақиятлари билан бутун Бухорога донг чиқарган. Колхозда хотин-қизларнинг спорт машғулотларида актив қатнашишлари учун яхши шароитлар яратилган. Спорт асбоблари ва спорт кийимлари сотиб олиш учун маблағ ажратилган, спорт майдончалари ва отиш тири қурилган. Қува районидаги Энгельс номли колхозда ва республиканинг бошқа бир қанча хўжаликларида физкультура иши яхши йўлга қўйилган.

«Иркутскалюминстрой» трести физкультурачиларининг ҳар бири ўзининг икки ўртоғини физкультура ва спорт машғулотларига жалб қилиш мажбуриятини олди. Бу қимматли ташаббусни Ўзбекистон қишлоқ ёшлари кенг қўллаб-қувватладилар. Иркутскликлардан намуна олган Тўрткўл районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг аъзоси Зуҳра Бекжонова ўз дугоналарига спорт маҳоратларини эгаллашда ёрдам бермоқда. Самарқанд область, Пастдарғом районидаги Карл Маркс номли колхознинг жамоатчи спортчиси Ф. Абдуллаева беш ўзбек қизини иккинчи колхоз спартакиадасига олиб келишга қарор қилди. Ҳозир у ана шу қизлар билан енгил атлетика бўйича машғулот ўтказмоқда.

Бироқ, ана шу муваффақиятларга қарамай, деди ўртоқ Раҳимбобоева, республикада хотин-қизлар ўртасидаги физкультура иши ҳали қониқарсиз аҳволдадир. Хотин-қизлар ўртасида спорт ҳаракатининг миқёси ҳозирги куннинг ўсиб бораётган талабларига жавоб бермайди. Физкультура ва спорт машғулотларига завод, фабрика, колхоз, совхоз, муассасалардаги барча меҳнаткаш аёлларнинг, мактаблар ва ўрта ўқув юртлари ўқувчи қизларининг, олий ўқув юртлари студент қизларининг ҳаммаси ҳали жалб этилгани йўқ.

Ўртоқ Раҳимбобоева хотин-қизларни физкультура ва спорт машғулотларига жалб қилиш ишидаги жиддий камчиликлар устида тўхталиб, республикада қуйи физкультура коллективларида ишни яхши йўлга қўйишга ҳали ҳам кам эътибор берилаётганлигини айтди. Қуйи физкультура коллективларининг секцияларида машғулотлар мунтазам ўтказилмайди, кўпинча зарур спорт базалари бўлмайди.

Республика олий ўқув юртларини тамомлаб чиққан кишилар физкультура ташкилотлари фаолиятини яхшилашда катта ёрдам кўрсатишлари керак. Лекин улар кўп ҳолларда спорт ишини ташкил этиш учун зарур малакага ва зарур билимларга эга бўлмайдилар.

Ўзбекистон физкультура институтида қизларнинг кам бўлганлигини нормал ҳол деб ҳисоблаб бўлмайди. Нукус, Андижон, Фарғона педагогика олий ўқув юртларининг жисмоний тарбия факультетларида хотин-қизлардан мутахассислар тайёрлаш ишлари ҳам кўнгилдагидек эмас.

Ўртоқ Раҳимбобоева мавжуд камчиликларни бартараф этиш ва физкультура ҳамда спортни янги босқичга кўтариш имконини берадиган бир қанча кечиктириб бўлмайдиган масалаларни кўрсатиб ўтди.

Слёт қатнашчилари бирин-кетин минбарга чиқадилар. Улар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг оталарча доимий ғамхўрлиги туфайли ёшлар ўз олдиларида меҳнат, ўқиш ва спорт соҳаларида турган вазифаларни муваффақиятли ҳал этаётганликлари ҳақида гапирдилар. Қизлар ўз жонажон Ватанларининг шуҳратини ошириш, физкультура ва спортни ҳамма ёшлар мулкига айлантириш учун бундан буён ҳам бутун куч-ғайратларини сарфлашга сўз бердилар.

Ўзбекистон ЛКСМ Андижон район комитетининг секретари Т. Қорабоева ишонч билдириб айтдики, спортчи қизларнинг биринчи слёти маҳаллий миллат қизлари орасида физкультурани ривожлантириш ишида катта роль ўйнайди. У айтдики, Андижон районида меҳнаткаш ёшларнинг ишдан бўш вақти қониқарсиз ташкил этилган, спорт базалари етишмайди, спорт суст пропаганда қилинмоқда. Район ёшлари 300 қизни физкультура машғулотларига жалб қилиш, янги спорт иншоотлари қуришга аҳд қилдилар. Ўзбекистон физкультура институтига икки ўзбек қизи юборилади. Ўртоқ Қорабоева Ўзбекистон спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи советининг шаънига танқидий мулоҳазаларни айтди. Совет қизларининг спорт мусобақаларида иштирок этишига кам эътибор бермоқда.

Хизмат кўрсатган спорт мастери Р. Жукова ўзбек спортчи қизларига уларнинг москвалик дугоналаридан салом топширди, уларга меҳнат ва спортда янги муваффақиятлар тилади. Донгдор совет спортчиси Тошкентда сунъий каток ташкил қилиш ҳақида таклиф киритди. Бу каток ўзбек ёшларининг коньки спорти билан шуғулланиш, бу қизиқарли спорт бўйича мастерлар тайёрлаш имконини берур эди.

Сурхондарё области, Косон районидаги мактаб ўқувчиси А. Асадова партия ва ҳукуматнинг физкультура ва спорт ташкилотларига раҳбарликни қайта қуриш ҳақидаги қарори физкультура ва спортни ривожлантириш учун нақадар катта аҳамиятга эга эканлиги ҳақида гапирди.

— Бизнинг районимизда, — деди у, — ҳозир 45 физкультура коллективи ишлаб турибди. Турли секцияларда шуғулланаётган 2500 кишидан 800 киши қизлардир. Комсомол ва спорт ташкилотлари бизга тегишли ёрдам кўрсатганларида эди, бу натижалар янада яхшироқ бўлур эди. Улар мусобақаларда район шарафи учун курашадиган айрим спортчиларга кўп эътибор берадилару, спортнинг оммавийлиги ҳақида ғамхўрлик қилмайдилар.

Ўртоқ Асадова физкультурачи қизлар учун мунтазам тарзда семинарлар ўтказиб туришни, спорт мастерларининг қуйи коллективлардаги кўргазмали машқларини тез-тез ташкил этиб туришни, қишлоқларда спорт асбоблари савдосини кенгайтиришни таклиф қилди.

Украина спортчи қизлари делегациясининг раҳбари О. Сидорова ўзбек дугоналарига салом топшириб, уларни ўз ватанига бориб, у ерда спорт иши қандай йўлга қўйилганлиги билан танишишга таклиф қилди.

Чирчиқ электрокимё комбинати спортчи қизларининг вакили Н. Локшина корхонада тузилган физкультура ва спортни янада ривожлантириш икки йиллик плани ҳақида батафсил гапириб берди.

Хизмат кўрсатган спорт мастери Н. Думбадзе Ўзбекистон спортчи қизлари слётига Грузияда зўр қизиқиш билан қараётганлари ҳақида гапирди. У ишонч билдириб айтдики, бу слёт Ўзбекистондагина эмас, балки Совет Иттифоқининг бошқа республикаларида ҳам физкультура ва спортни ривожлантириш ишига катта ҳисса қўшади. Меҳмон ўзбек қизларига совға — кубок тақдим қилиб, уларни Грузия ССР қирқ йиллиги байрамига таклиф қилди.

Озарбайжон спортчиларининг вакили Р. Мамедова ўз республикаси хотин-қизларининг Совет ҳокимияти йилларида эришган жуда катта муваффақиятлари ҳақида гапириб берди. У, Озарбайжон спорт ташкилотларининг топшириғига биноан ўзбек дугоналарини физкультура ва спорт ишини энг яхши йўлга қўйиш учун мусобақалашишга чақирди.

Литва спортчи қизларининг вакили Р. Балютавиченюс, Ўзбекистондан намуна олиб, келаси йилда бизнинг республикамизда ҳам худди шундай слёт ўтказиш мўлжалланмоқда, деди. У, Ўзбекистон спортчи қизлари ана шу байрамга борадилар, деб ишонч билдирди.

Слётда, шунингдек, Тошкент университетининг вакили Т. Каримова, РСФСР қизлар делегациясининг раҳбари Т. Валиулина, спорт мастери Н. Борисова (Тошкент), СССР спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи Марказий совети президиумининг аъзоси Л. Данилова, Бухоро область, Шофиркон районидаги «Коммунизм» колхозининг аъзоси Б. Каримова, Белоруссия делегациясининг раҳбари Т. Зубкова, Хоразм область, Хазорасп районидаги «Ленин йўли» колхозининг аъзоси И. Аммануллина, хизмат кўрсатган спорт мастери П. Данилина (Ленинград), О. Соколова (Самарқандаги «Красный двигатель» заводи), Р. Эсембова (Қозоғистон), «Буревестник» кўнгилли спорт жамиятининг раиси К. Қаландарова, Е. Урля (Молдавия), Ўзбекистон физкультура институтининг ўқитувчиси Х. Ортиқова, А. Кэзпа (Латвия), Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари М. Аҳмедова, Л. Абсаломова (Қорақалпоғистон АССР «Нукус» совхози), Б. Рисқулова (Қирғизистон), Н. Акопян (Арманистон), З. Байсова (Туркманистон), спорт мастери Э. Кяпп (Эстония) сўзга чиқдилар.

Қардош республикалардан келган меҳмонлар ўзбек спортчи қизларига эсдалик учун совғалар тақдим қилдилар.

Слёт қатнашчилари Совет Иттифоқининг барча хотин-қиз спортчиларига мурожаат текстини якдиллик билан қабул қилдилар.

Спортчи қизлар ва меҳмонлар гулдурос қарсаклар билан КПСС Марказий Комитетига ва ўртоқ Никита Сергеевич Хрущевга мактуб юбордилар.

Қизлар ўзларининг биринчи слётларига атаб кўпгина мароқли дўстона учрашувлар ва спорт мусобақалари ўтказдилар. 27 июнда «Локомотив» кўнгилли спорт жамиятининг спорт ўйинлари стадионида катта спорт байрами ўтказилди. Бунда Озарбайжон, Қирғизистон, Украина ва Ўзбекистон қизлари қатнашдилар.

«Таштекстильмаш» заводи ва СКИФ (Фрунзе) хотин-қиз баскетболчи командалари ўртасидаги ўртоқлик учрашуви катта қизиқиш туғдирди. Матч қизғин курашлар билан ўтди ва 59:53 ҳисоби билан Ўзбекистон спортчи қизларининг фойдасига ҳал бўлди.

Майдонга «Мехсул» (Боку) ва «Буревестник» (Тошкент) волейбол командалари чиқади. Биринчи ўйинда меҳмонлар ютдилар, иккинчи ўйинда майдон эгалари ғалаба қозондилар. Лекин бу уларнинг бирдан-бир муваффақияти бўлди. Кейинги икки ўйинда ютказиб, майдон эгалари 3:1 ҳисоби билан мағлубиятга учрадилар.

Ўзбекистоннинг энг кучли спортчилари И. Богуславская, С. Турсунбоева, Л. Савченко ва бошқалар спорт ва бадиий гимнастика бўйича кўргазмали чиқишларда юксак маҳорат ва аъло тайёргарлик кўрганликларини намойиш қилдилар. Кўргазмали чиқишларда Украина терма командасининг аъзоси спорт мастери Л. Семушкина ҳам қатнашди.

Слёт меҳмонлари ўзбекистонлик дугоналарининг ҳаёти билан танишдилар. Улар саноат корхоналари, колхозлар, ўқув юртлари, спорт коллективларига бордилар. (ЎзТАГ).

Америка-Япония ҳарбий шартномаси „ратификация қилинганлиги“ хусусида Совет ҳукуматининг баёноти

Япония халқининг иродасига хилоф равишда яқинда АҚШ да, шунингдек Японияда янги Америка-Япония ҳарбий шартномасини ратификация қилиш найранги бўлиб ўтди.

Совет ҳукумати шуни айтадики, бу шартнома АҚШ ҳукмрон доираларининг шармандаси чиққан сиёсатининг — «уруш ёқасига келтириб қўйиш» сиёсатининг, агрессив блоклар тузиш ва бошқа мамлакатларнинг территорияларида ҳарбий базалар вужудга келтириш сиёсатининг яна бир бесўнақай маҳсулидир.

Совет ҳукуматининг баёнотида уқтириб айтиладики, янги шартнома Узоқ Шарқдаги вазиятни янада кескинлаштиришга олиб келади. Бу шартнома АҚШ ҳукмрон доираларининг етилган халқаро проблемаларни бартараф қилишни бузишга, давлатлар ўртасидаги муносабатларда бўлган ишончга путур етказишга, ҳарбий тайёргарликларни кучайтиришга ва тинчликсевар мамлакатларга қарши агрессив, иғвогарлик ҳаракатларини амалга оширишга қаратилган йўлига бўйсундирилган шартномадир. Совет ҳукумати Америка-Япония ҳарбий шартномаси тузилганлиги натижасида япон халқи учун келиб чиқадиган ҳалокатли оқибатларни яна бир марта кўрсатиб ўтишни зарур деб ҳисоблайди.

Япония территориясини АҚШ нинг авианосига айлантирувчи бу шартнома, дейилади баёнотда, Японияни жуда ҳам хатарли аҳволга солиб қўяди.

Американинг империалист доиралари, дейилади сўнгра баёнотда, Японияни АҚШ нинг ҳарбийларига ва монополияларига сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан батамом қарам қилиб қўймоқчилар, Японияниинг Совет Иттифоқи билан ва Хитой Халқ Республикаси билан яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантиришга халақит беришни мўлжалламоқдалар.

Баёнотда айтиладики, Япониядаги милитарист кучлар океан нариёғидаги ўз ҳомийларининг мададига таяниб яна бош кўтараётганлигини жаҳон халқлари, шу жумладан совет халқи ҳам назар-эътиборга олмасликлари мумкин эмас. Совет ҳукумати Япония ҳукуматини неча марталаб огоҳлантириб, у милитаризмни тиклаш ҳамда агрессия мақсадида АҚШ билан ҳарбий тил бириктиришдан иборат ҳалокатли йўлга тушиб олаётганлиги билан ўз мамлакати ва халқини хавф остида қолдираётганлигини кўрсатиб ўтди.

Баёнотда яна такрорлаб айтиладики, СССР ҳукумати Совет-Япония муносабатларини охиригача нормаллаштирмоқ, ўзаро манфаатли савдо-иқтисодий, маданий алоқаларни ва бошқа алоқаларни ривожлантиришга ҳамма имкониятлар борлиги сабабли, бу алоқаларни кенг ривожлантиришни таъминламоқ учун куч-ғайрат сарфлаб келди ва сарфламоқда. Японияниинг энг узоқни кўрадиган сиёсий раҳбарлари, — дейилади сўнгра баёнотда, — СССР билан муносабатларни ривожлантиришга ҳамиша катта аҳамият бериб келдилар. Киси ҳукумати бошқа йўлга тушиб олди. Киси ва унинг ҳамфикрлари СССР билан Япония ўртасида яхши қўшничилик муносабатларини давом эттиришга ёрдамлашишни истамаётганликларини, Узоқ Шарқда тинчликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилишни истамаётганликларини кўрсатдилар.

Совет ҳукумати шуни эслатиб ўтадики, халқ манфаатларига ёт бўлган иттифоқларнинг умри қисқа бўлади. Машъум антикоминтерн пактининг, ёки Бағдод пактининг қисмати ўз вақтида нима билан тугаган бўлса, Америка-Япония иттифоқининг қисмати ҳам шундай шармандалик билан тугайди, деб ҳисобламоқ учун ҳамма асослар бор.

Сенатор Фулбрайтнинг айтганлари

ВАШИНГТОН, 28 июнь. (ТАСС). Юксак доирадаги кенгашнинг барбод қилинишига сабаб бўлган воқеаларни текшириш натижалари тўғрисида сенат комиссиясининг докладини сенат ташқи ишлар комиссияси раиси Фулбрайт бугун сенат муҳокамасига тақдим қилди. Фулбрайт «бу докладни кўнглим ғаш бўлгани ҳолда ва бирмунча афсусланиб сенатнинг муҳокамасига ва, бинобарин, Қўшма Штатлар халқининг муҳокамасига тақдим қилаётирман» деб таъкидлади. Фулбрайт «улуғ давлатнинг ўз сиёсатида эҳтиёткорлик бўлмаганлигини ва оқилона иш олиб борилмаганлигини эътироф қилиш жуда оғир» эканлигини айтди ва шунга қарамай «ўз нуқтаи назаримни баён қилишни ўзимнинг бурчим деб биламан» деди.

Фулбрайт шуни қайд қилиб ўтдики, юксак доирадаги кенгаш арафасида Американинг жосус самолёти учирилганлиги натижасида «мамлакатимизнинг (АҚШнинг. — Редакция) обрўси ва нуфузи давлатларнинг ишларида паст даражага тушиб қолди», бинобарин, «Жаҳондаги ўз позициямизни тиклай бошлашга киришишдан олдин биз ўз хатоларимизни эътироф қилишимиз, бу хатоларнинг сабабларини ўрганишимиз, сўнгра эса Қўшма Штатларнинг позициясини ва таъсирини тиклаш программасини синчиклаб ишлаб чиқишимиз ва амалга оширишимиз лозим».

Фулбрайт комиссия томонидан тайёрланган докладнинг компромисс характердаги доклад эканлигини айтиб, «Менимча бу докладнинг бир неча моддаларини уқтириб ўтиш зарур деди. Биринчидан, — деди у, — «У—2» самолётини 1 майда учириш тўғрисида буйруқ берилганлиги жиддий хато бўлди».

Иккинчидан, — деб таъкидлади Фулбрайт, — «бу муваффақиятсизликдан кейин Қўшма Штатларнинг қилган ҳаракати иккинчи хато бўлди». Шу муносабат билан сенатор жосус самолёт учиши муваффақиятсизликка учраганидан кейин Америка ҳукуматининг вакиллари айтган ниқобловчи баёнотларни танқид қилди. «Бу учиш ўтказилганлиги учун жавобгарликни президент ўз бўйнига олганлиги билан, — деди Фулбрайт, — жуда жиддий хатога йўл қўйилди», «ҳақиқат ошкор бўлиб қолганидан кейин давлат департаменти ва Оқ уй ўзларини оқлаш йўлини тутганликлари «ҳам жуда жиддий хато бўлдики, бунинг натижасида Париждаги бизнинг мавқеимиз тағин ҳам кўпроқ мушкуллашди».

Бу хатоларнинг ҳаммаси, — деди Фулбрайт — бир-бири билан боғланган хатолар бўлди ва ҳар қайси хатонинг ҳалокатли оқибатларини кучайтира берди. «Ўтказилаётган махфий разведка ишлари учун шахсий жавобгарликни давлат бошлиғи ўз бўйнига олиши, — деди Фулбрайт, — маданий давлатлар орасида мисли йўқ иш бўлди». «Давлат бошлиғи, — деб давом қилди сенатор, — ўз мамлакатининг суверенитетини ва фазилатини ўзида гавдалантирувчи шахсдир. Бир давлат бошлиғининг иккинчи давлат суверенитетига ҳамла қилиши мутлақо йўл қўйиб бўлмайдиган бир ҳолдир, давлат бошлиғининг шундай қилишга ҳаққим бор, деб айтиши эса бундан ҳам кўра йўл қўйиб бўлмайдиган ҳолдир».

Фулбрайт ўзининг фикрини ривожлантириб бундай деди: «Менимча шу нарса мутлақо равшан бўлса керакки, агар давлатларнинг бошлиқлари бошқа давлатларнинг суверенитетини бузишга ҳаққим бор деб шундай бузишларни одат қилиб ола бошласалар, халқаро муносабатларнинг нормал тарзда бўлиши тез орада имконсиз иш бўлиб қолади, зотан ўтган ойда Парижда худди шундай бўлди. Бир давлат бошлиғининг бошқа миллатнинг территориал суверенитетини бузишга ҳаққим бор деган гапни қастдан айтиши бутун тарих давомида нодўстлик ифодаси бўлган ғоят жиддий иш деб ҳисобланиб келган эди. Қўшма Штатлар ҳукумати ўтган ойда Совет Иттифоқини шундай бир ҳолга солиб қўйдики, ҳеч бир давлат ўзини бундай ҳолга туширишга мутлақо йўл қўймайди. Бошқа бир кишининг ўзи айтадиган ибораларни танлашда бундан кўра эҳтиётроқ бўлиши гарчи эҳтимол бўлса ҳам, лекин раис Хрущев Парижда ўзи дуч келган шароитда қилган ҳаракатлардан бошқа ҳар қандай кишининг ҳаракати ўз моҳияти эътибори билан фарқ қилган бўлур эди, деб тасаввур қилиш қийин гап».

Фулбрайт, агар Қўшма Штатлар Совет Иттифоқи билан ҳақиқатан тинчликда яшашни истайдиган бўлса, Совет Иттифоқининг вакиллари билан музокаралар олиб боришга имкон берадиган традицион қоидага риоя қилиши лозимлигини таъкидлаб, бундай деди: «У—2» самолёти билан бўлган можарода рўй берган ҳодисаларнинг тескариси содир бўлди, деб фараз қилайлик. «У—2» самолётига ўхшаш рус самолёти 1 майда Канзас—Сити тепасида уриб туширилди, деб фараз қилайлик. Фақат шу воқеанинг ўзигина сенатда шундай нутқлар сўзланишига сабаб бўлур эдики, бу нутқлар Капитолиянинг гумбазларини ларзага келтириш учун кифоя қилар эди ва бу нутқларда юксак доирадаги кенгаш арафасида советлар хоинлик қилди, деб советлар қаттиқ қораланар эди, президент Парижга бормасин деган талаблар қўйилган бўлур эди. Башарти, Хрущев бу учиш ўтказилганлиги учун шахсан ўзим жавоб бераман, деб айтган тақдирда ва айни вақтда бундай учишларни бундан буён ҳам ўтказа бериш ниятида эканлигини кўрсатувчи таассурот туғдирган тақдирда бунга жавобан қилинадиган ҳаракатлар нақадар шиддатли бўлишини ҳам тасаввур қилиб кўринг», «гарчи, «У—2» самолёти учирилганлиги учун давлатимизнинг бошлиғи шахсий жавобгарликни ўз зиммасига олганлиги етарлик равишда ёмон иш бўлса ҳам, — деб давом қилди Фулбрайт, — шу воқеадан сўнг биз, учишлар давом эттирила беради, деган таассурот туғдирганлигимиз ва, яна бунинг устига бу учишларни оқлашга урингалигимиз бундан ҳам ёмонроқ иш бўлди. Бу учишлар жосуслик операцияси сифатида ўринли бўлмаганлигини бу ерда мен исботламоқчи эмасман. Мен фақат шуни исбот қилаётирманки, бу учишларни оқлаш фақат бундай учишларни таъминламоқ учун разведка маълумотлари тўплаш мақсадида Қўшма Штатлар шундай самолётларни учириши керак эди деган гапларнинг ўзигагина асосланди. Совет Иттифоқи ҳам, бошқа ҳар қандай ҳукумат ҳам оқлаш учун келтирилган бу хилдаги гапларни тушуниши мумкин эди. Лекин бундан ҳам ошириб юбориб, бундай учишлар ўтказилаётганлиги учун гўё Совет Иттифоқининг ўзи айбдор, агар Советлар ўз ишларини шунчалик махфий қилиб тутмаганларида эди, биз уларнинг мамлакатида жосуслик қилишга мажбур бўлмас эдик, деган таассурот туғдиришга уриниш бутунлай йўл қўйиб бўлмайдиган ишдир. Бундай ўз-ўзини оқлаш позицияси Совет ҳукумати назарида йўл қўйиб бўлмайдиган иғвогарлик бўлмай қололмади ва Совет ҳукуматининг вакили Хрушчёвнинг Парижда шунчалик қаттиқ гапларни айтиб қўйишига кўп жиҳатдан сабаб бўлди».

Фулбрайт Қўшма Штатларнинг разведка маълумотлари тўплашга ҳақи бор, деган гапни ҳеч бир нарса билан асослаб бўлмаслигини таъкидлаб, бундай деди: «Агар очликдан ўлаётган киши овқат магазинини таласа, бу киши муҳтожлигидан шундай қилди, деб тушунишимиз мумкин. Лекин у муҳтож бўлганлиги сабабли таловчига айланиб кетишга ҳақли эмас. Бир вақт Гитлер, Германия ҳаёт маконига муҳтож бўлганлиги сабабли мен агрессия қилишга маънавий жиҳатдан ҳақлиман, деб даъво қилган эди. Муссолини ва япон милитаристлари ҳам 30-йилларда шу каби важни кўтариб чиққан эдилар».

Фулбрайт, Қўшма Штатларда бу хилдаги важлар кўтариб чиқилмайди, деб умид билдириб, Америка ҳукуматининг иғвогарлик сиёсатидан келиб чиққан натижаларни анализ қилишга ўтди. «Бу натижаларнинг бири шуки, — деди у, — юксак доирадаги кенгаш бўлмай қолди. Мутлақо равшандирки, «У—2» самолёти билан бўлган можаро ва бу можарога бизнинг муносабатимиз кенгашни барбод қилган бевосита сабаблардир. Шу муносабат билан, Хрушчев кенгаш ўтказилишига йўл қўймаслик тўғрисида тасдиқланган позиция билан Парижга келган эди, деб исботлашга уриниш мутлақо ўринсиздир. Кенгаш бошланмасдан икки ҳафта олдин «У—2» самолёти билан бўлган можаро бу позицияни белгилашда ҳал қилувчи фактор бўлди. Советлар кенгашни ўтказмаслик ниятида эканлигини кўрсатадиган белгиларнинг бирортаси 1 майгача йўқ эди, деб давлат секретарининг айтган гаплари ҳам бизнинг қўлимизда бор. Илгари элчи бўлиб ишлаган, ҳозир давлат департаментида юксак мансабда ишлаб турган ва совет ишлари бўйича бизнинг атоқли экспертимиз ҳисобланган, ўзи Парижда бўлган Боленнинг «Агар шу самолёт можароси бўлмаганида эди, кенгаш ўтказилган бўлур эди, деб ҳисоблайман. Самолёт билан бўлган можаро ва шу можарога тааллуқли воқеаларнинг ҳаммаси бутунлай янги ҳолатни келтириб чиқарди», деб айтган гаплари ҳам бизнинг қўлимизда».

Фулбрайтнинг фикрича, «Қўшма Штатлар бутун дунёда ишончни йўқотганлиги» Қўшма Штатлар ҳукуматининг «У—2» самолёти билан бўлган можарода тутган нотўғри позициясидан келиб чиққан иккинчи оқибат бўлди. Бундай ишонч йўқолганлигининг оқибати шу бўлдики, — деди Фулбрайт, — бутун дунёда бетарафликка интилиш кучайиб кетди, бу эса, — деди Фулбрайт, — «Японияда бизнинг янги шартномамизга қарши норозиликлар кўтарилишига ёрдам берди».

Фулбрайт ўз нутқининг охирида Қўшма Штатларда энг агрессив доираларнинг Совет Иттифоқи территорияси тепасида жосуслик самолётлари учиришни яна бошлаб юбориш керак, деб айтаётган гапларини қаттиқ қоралади. Фулбрайт, бу доиралар, Қўшма Штатлар бу учишларни тўхтатиб қўйиб, бунинг эвазига ҳеч бир нарса олмадилар, деб нолиётганликларини қайд қилиб, бундай деди: «Бу гаплар билан, Қўшма Штатлар «У—2» самолётларининг учишини ўзига дастак қилиб олиши лозим ва мумкин эди, деб, Совет Иттифоқи бунинг эвазига бизга бирор нима бермагунча биз бу учишлардан воз кечмаслигимиз лозим эди, деб очиқдан-очиқ шама қилинмоқда. Бу гаплар Қўшма Штатларнинг ҳақиқатан ҳам имконияти бор эди, Совет Иттифоқи территорияси тепасида учишларни давом эттиришга бизнинг маълум даражада ҳаққимиз бор ва бу тўғрида музокаралар олиб боришимиз мумкин, деган фаразга асосланиб айтилаётган гаплар бўлса керак. Бу гаплар бизни менинг юқоридаги гапимда айтиб ўтилган нуқтаи назарга, яъни мана шундай разведка маълумотларига муҳтожлигимиз шу маълумотларни тўплашга бизни ҳақли қилиб қўяди деган нуқтаи назарга хатарли равишда яқин келтириб қўяди. Бу нуқтаи назар реал ҳолатни бутунлай назар эътиборга олмаётган мутлақо нотўғри нуқтаи назардир». Фулбрайт пировардида бундай деди: «Превентив уруш тўғрисидаги аҳмақона фикрларни ҳисобга олмаганда, Совет Иттифоқи тепасида учиб юришларни яна бошлаб юборишдан кўра хатарлироқ нарса бўлиши мумкин эмас».

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

Тошкентнинг томоша залларида

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/VII да **Концерт**, 2/VII да **Риголетто**.

ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ АНДИЖОН ОБЛАСТЬ МУЗИКАЛИ ДРАМА ТЕАТРИ (Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида) — 2/VII да **Фарғона ҳикояси**.

Қишки фантазия (янги кенг экранли рангли фильм) — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 9-15 минут, 10-20 минут ва 11-25 минутда).

Ўғлим уйланади — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ВАТАН» (кундуз соат 2, 4 ва кеч 6 да), «ВАТАН» (ёзги, кеч 9-10 минут ва 10-50 минутда), НАВОИЙ номли (ёзги, кеч 9-20 минут ва 11 да), ПУШКИН номли, «УДАРНИК» (кеч 9-10 минут ва 11 да).

Лили — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), КАФАНОВ номли (кеч соат 9-15 минутда), СТЕПАН РАЗИН номли (кеч 10-50 минутда), ТЕЛЬМАН номли (кеч 9 да).

12 очко ҳақида эртак — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 4 ва кеч 10 да).

Мари-Октябрь — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Севги учрашуви — «ИСКРА» (кеч соат 9-10 минутда), КАФАНОВ номли (кеч 11 да).

Соядан қочиш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, кеч 6-15 минут ва 8 да).

Ташсовнархоз Транспорт бошқармасининг
БИРЛАШГАН ТРАНСПОРТ ЦЕХИГА
юкчилар, пар ва дизель темир йўл кранларининг машинистлари ва машинист ёрдамчилари
КЕРАК
Адрес: Фрунзе район, Физкультура кўчаси, 2-уй (9 ва 11-трамвайнинг охирги остановкаси).

КЎРЛАР ЎЗБЕКИСТОН ЖАМИЯТИГА
молиячи, таъминот бошлиғи, склад мудири, малакали русча **машинистка**
КЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Бешёғоч кўча, 150-уй (1 ва 4-трамвайнинг «Гулистон» остановкаси).

ЎЗБЕКИСТОН ТРАКТОР ЙИҒУВ ЗАВОДИГА
токарлар ва шлифовкачилар
керак
Тошкент шаҳар, Уста Ширин кўчаси, 117-уйда кадрлар бўлимига эрталаб соат 9 дан кундуз соат 3 гача учрашилсин. Телефон — 40-811.

Бобожонов кўчаси, 58-уйда турувчи **Турсун Нуъмонованинг** Пятигорск кўчаси, 50-уйда турувчи Абдухалил Иброҳимовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 3-участка халқ судида кўрилади.

Лугин переулки, 30-уйда турувчи **Людмила Леонидовна Кобиленкованинг** Қизил карвон кўча, 48-уйда турувчи Геннадий Николаевич Кобиленковдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Сўнгги ахборот

СОВЕТ ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ОСЛОДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ОСЛО, 29 июнь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян бошлиқ Совет ҳукумат делегацияси бугун «ИЛ—18» самолётида Ослодан Москвага жўнаб кетди. А. И. Микоян ва Э. Герхардсен аэродромда нутқ сўзладилар.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЖЕНЕВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ЖЕНЕВА, 29 июнь. (ТАСС). Бугун куннинг иккинчи ярмида қуролсизланиш бўйича ўн давлат комитетидаги СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. А. Зорин бошчилигидаги совет делегацияси Москвага жўнаб кетди.

ИҒВОГАРОНА ҚАРОР

БОНН, 29 июнь. (ТАСС). Бундестагнинг оқсоқоллар кенгаши шу йил кузда Ғарбий Берлинда Бундестаг мажлисини ўтказиш тўғрисида иғвогарона қарор қабул қилди. Мажлиснинг аниқ куни ҳали белгиланган эмас. «Парламентариш-Политишер Прессединст» деган матбуот бюллетенининг хабар беришича, Германия социал-демократик партиясининг Бундестагдаги фракциясининг секретари Моммер ана шу қарорнинг ташаббускори бўлган.

Телевизор экранида

1 ИЮЛДА

19.30. Ўзбек тилида «Мактаб ер участкасида» деган эшиттириш.
19.45. «Тинчликпарвар хотин-қизлар» деган киноочерк ўзбек тилида.
20.05. «Жонажон Ватан бўйлаб» циклидан ўзбек тилида «Иккинчи қўриқ чақиради» деган киноочерк.
20.25. Сўнгги ахборот.
20.40. Халқаро масалалар юзасидан рус тилида эшиттириш.
20.55. Рус тилида «Фан ва техника оламида» деган эшиттириш.
21.15. Тошкент трактор заводи ишчиларининг талабларига мувофиқ концерт.
21.55. «Янги грамофон ёзувлари».

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг адреси: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140 Пропаганда бўлими — 34808, 136 Совет қурилиши бўлими — 136, Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135, Саноат ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048, 132, Хатлар бўлими — 34048, 156, Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 50, Секретариат — 34808, 115 Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 01923. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А. 1823.